

LAUREA AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma (Laurea Tikkurila, sote), SSV06SAA

LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPETUSSUUNNITELMAT, YLEINEN KUVAAUS

Oppimiskäsitys Laureassa

Ammattikorkeakoulun lakisääteisinä tehtävinä ovat tutkimus- ja kehittämistehtävä, aluekehitystehtävä ja pedagoginen tehtävä. Näiden tehtävien integroiminen on suunnannut Laureaa etsimään ratkaisuja, jotka parhaiten mahdollistavat asetettuihin haasteisiin vastaamiseen. Päämääränä ovat meiltä valmistuvat, tutkintojen edellyttämät osaajat, jotka ovat myös oman työnsä ja työelämän tutkivia kehittäjiä sekä sellainen tutkimukseen perustuva työelämäosaamisen kehittämistyö, jonka vaikutukset näkyvät toimintaympäristöissämme.

Tuloksena on korkeakoulujen arviointineuvoston palkitsema Learning by Developing -toimintamalli, joka tarkoittaa oppimisprosessin ja työelämlähtöisen kehittämishankeprosessin yhteensovittamista. Kehittämishanke rakentuu kumppanuusperiaatteelle, joka tarkoittaa sitä, että opiskelijat, opettajat ja työelämän asiantuntijat yhdessä työskentelevät hankeympäristössä. Oppiminen etenee hankkeen etenemisen myötä. Kun lähtökohtana on aito, työelämlähtöinen, tutkimukseen kytkeytyvä kehittämishanke, oppiminen sisältää niitä osaamisen vaatimuksia, joita opiskelijan tuleva ammattikorkeakoulututkinto edellyttää.

Tietoyhteiskunnan jäsenenä olemme tietotulvan keskellä. Tietoa ei enää tarvitse antaa, tärkeintä on oppia käsittelemään ja valitsemaan merkityksellinen tieto, jota voi hyödyntää ja soveltaa omassa oppimisessa ja kehittämishankkeessa. Ammattikorkeakoulussa on tärkeää myös taitavaksi osaajaksi kehittyminen. Kehittämishankkeeseen osallistuminen mahdollistaa aitoihin työprosesseihin osallistumisen ja työvälineiden haltuun ottamisen käsitteinä ja taitoina. Työelämlähtöisessä kehittämishankkeessa yksilö ja hankeyhteisö oppivat. Lisäksi kehittämishanke tuottaa uutta osaamistietoa työelämän kehittämiseksi ja uudistamiseksi.

Oppimisympäristöt

Laurealainen oppimisympäristö mahdollistaa osaamisen kehittämisen oppijalle, organisaatiolle, alueelle ja kumppaneille. Oppimisympäristö on fyysinen ja psyykinen tila, joka ilmentää kehittämistoiminnan toteuttamisen kulttuuria, henkeä, aikaa, yhteisöä ja käytännettä muodostaen siten osaamisen kehittämisen kokonaisvaltaisen toimintaympäristön. Osaamisympäristön tavoitteena on mahdollistaa oppimistulosten syntyminen ja tukea uuden osaamisen luomista ja kehittämistä sekä vuorovaikutusta toimintaympäristön kanssa. Oppimisympäristöt toteuttavat Laurean tavoitteellista kehittämistyötä.

Oppimisympäristöissä hyödynnetään sisäisiä ja ulkoisia verkostoja sekä ollaan jatkuvassa vuorovaikutuksessa työelämän kanssa. Uudet tiedot ja taidot hankitaan aidoissa ongelmanratkaisui- ja kehittämistehtävissä, jotka tuovat reaali maailman kompleksisuuden osaamisen kehittämisen kohteeksi. Alueellinen vaikuttaminen lisääntyy rikastuttavien yhteisöjen ja niiden muodostamien verkostojen toiminnan kautta. Hankkeiden myötä opitaan verkostotoiminnan perusteita, sosiaalisuutta ja kommunikointia alan asiantuntijoiden kanssa. Työelämän ja opintojakson toisiaan kohtaava rajapinta on tärkeä kehittäjäksi kasvamisen ja osaamisen kehittämisen kannalta. Kehittäjäksi kasvatetaan tekemällä kehittämistyötä ja olemalla vuorovaikutuksessa osaamisverkostoissa.

Opiskelussa käytetään monipuolisesti tietolähteitä ja välineitä. Opiskelussa interaktiiviset oppimisympäristöt luovat puitteet mahdollistaen oppimisen strukturoinnin siten, että opiskelu tarjoaa tilanteita, haasteita ja välineitä, jotka auttavat oppijaa hyödyntämään omia ajattelun resurssejaan. Toiminta muodostuu jatkuvaksi ongelmanratkaisuprosessiksi, jossa korostuu tutkiminen, kehittäminen ja uuden osaamisen tuottaminen. Tietoisella ja systemaattisella kehittämistyöllä tuotetaan hanketta eteenpäin vieviä ideoita ja käytäntöjä ja synnytetään uutta osaamista. Tuloksena syntyy luomus, uusi toimintatapa, malli tai tuote.

Uutta luovien prosessien syntyminen helpottuu rakenteissa, joissa on tilaa vapaamuotoiselle luovuudelle, innovatiivisuudelle ja eri toimijoiden sisäisen motivaation kohteina olevien asioiden edistämiseksi. Toiminnassa on merkityksellistä yhteisöllisyys sekä oppimisen sosiaalinen ja kulttuurinen ympäristö. Merkittävää on luoda osaamisen kehittymistä edistävä ilmapiiri, spirit, kehittämisen henki.

Kehittämistyö toteutuu hankkeina, joissa yhdistyy eri koulutusohjelmien osaaminen. Toteutusryhmät muodostetaan opiskelijoista, harjoittelijoista, opettajista sekä työelämän asiantuntijoista siten, että keskinäinen osaamisen

vuorovaikutus kohtaa käytännön tasolla. Hankkeissa opiskelijat suorittavat opintojaksoja, harjoittelua tai tekevät opinnäytetöitään. Ryhmissä opettajat eivät organisoivat valmiiksi hanketoimintaa ja aseta sille tavoitteita, vaan tiimin jäsenet vastaavat yhdessä hankkeen tavoitteista ja toiminnasta. Opiskelija saa kokemuksen asiantuntijakulttuurista ja täysvaltaisena asiantuntijana toimimisesta. Opiskelijan itseohjautuvuus kasvaa ja hän asettaa itse tavoitteita itselleen. Tällöin hanketoiminta mahdollistaa ylärajattoman oppimisprosessin, jossa ei synny opetussuunnitelman, oppikirjan tai opetustoiminnan muodostamaa lasikattoa oppimiselle. Kehittämistoiminta mahdollistaa yksilöllisyyden opinnoissa.

Käytännön sovellukset uudenaikaisista oppimisympäristöistä ovat yhteisön innovaatioympäristöinä toimivat, verkostoissa toteutettavat hankkeet ja projektit sekä erilaiset oppimis- ja kehittämistoiminnalle suunnitellut toimintatilat, osaamiskeskittymät ja kehittämislaboratoriot. Työmuotona on jaettuun asiantuntijuuteen pohjautuva yhteistoiminta, jota tukee osaamisen jakamisen menetelmät: ohjaus ja opetustuokiot, havaintoesitykset, tiimipalaverit, palautetilaisuudet ja seminaarit.

Opiskelija

Työelämälähtöisessä tutkimus- ja kehittämishankkeessa kumppanuus tarkoittaa opettajien, työelämäosaajien ja opiskelijoiden yhteistyötä. Yhteistyössä on lähtökohtana kehittämishankkeeseen vastuullinen sitoutuminen. Kaikki osalliset nähdään oppijoina, koska kehittämishankkeessa tavoitellaan muutosta, jotakin uutta. Kumppanuus tarkoittaa myös keskinäistä kunnioitusta ja erilaisen osaamisen arvostamista. Kehittämishankkeen eteneminen edellyttää osaamisen jakamista ja rakentamista erilaisista asiantuntijuuksista. Opiskelija on mukana yhteistyökumppanina, joka kartuttaa omaa osaamistaan työvälineitä hankkien ja erilaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin osallistuen. Osaaminen rakentuu tulevaa tutkintoa vastaavasta tutkittuun tietoon perustuvasta tietämisestä, ammatillisen kontekstin ymmärtämisestä, tekemisen osaamisesta ja erilaisten työelämätilanteiden hallintataidoista. Yhteistyökumppanina toimiva opiskelija rakentaa itselleen oman oppimissuunnitelman tavoitteineen siten, että tunnistaa ne osaamisen vaatimukset, joita kehittämishankkeeseen osallistuminen edellyttää ja tunnistaa myös osaamisen, jonka saavuttamisen hankkeeseen osallistuminen mahdollistaa. Kehittämishankkeessa opiskelija oppii yksilönä ja on mukana yhteisön yhdessä oppimisessa sekä uuden osaamistiedon tuottamisessa.

Opettajuus

Opettajan rooli kehittämishankkeessa voidaan kuvata myös osaamisensa asiantuntijana, osallistujana ja pedagogisena ohjaajana, joka mahdollistaa opiskelijoiden kasvamisen ja kehittymisen työelämäosaajiksi. Laurean opettajat ovat toisinsanoen sekä tutkijoita- ja kehittäjiä, aluekehitysvaikeuttajia että pedagogeja. Kehittämishankkeessa toimitaan ja tehdään yhdessä, mikä muuttaa opettajan roolin osaamisen siirtäjästä osaamisen kehittämisen ohjaajaksi.

Tutkijoina toimivien opettajien tutkimusraportit osoittavat kehittämishankkeiden vaikuttavuuden työelämäosaamisen uudistajana ja kehittäjänä. Osa opettajista toimii kehittäjinä, jotka vastaavat kehittämishankkeen prosessien tunnistamisesta ja eteenpäin viemisestä. Kolmas rooli opettajille löytyy työpajoista, joissa välittyy ja siirtyy kulttuuripohjainen tieto ja joissa opiskelijat saavat työvälineitä haltuunsa. Opettajuus sisältää myös työelämäkumppanuuden. Kehittämishankkeeseen osallistuvat työelämän asiantuntijat tuovat mukanaan työelämäosaamisessa olevan tiedon, opettajat varmistavat osaamista selittävän tutkitun tiedon läsnäolon ja yhdessä tuotetaan uutta osaamistietoa työelämän kehittämiseksi ja uudistamiseksi.

Osaamisen arviointi

Osaamisen arviointi kehittämishankelähtöisessä oppimisessa ohjaa tulevia valintoja sekä osoittaa asetettujen päämäärien saavuttamisen. Osaaminen tunnistetaan tieto-, taito- ja arvo-osaamisena, ja kokemuksellisenä osaamisena, joihin sisältyy yksilön ja yhteisön osaaminen. Kehittämishankkeessa arvioidaan yksilön ja hankeyhteisön oppimista, kehittämishankkeen prosessien etenemistä ja merkitystä sekä saavutettuja tuloksia.

Osaamisen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa esitettyihin tavoitekuvauksiin. Tavoitteet kertovat, mitä osaamista opiskelijoilta edellytetään tutkinnon saavuttamiseksi. Teemat kuvaavat koulutusohjelmakohtaisen substanssiosaamisen, joka saa erityistä syvyyttä, kun opetuksessa samalla tuetaan yleisten kompetenssien kehittymistä. Yleisten kompetenssien oppiminen varmistaa ammattikorkeakoulutasoisen, ammatillisen sivistyksen rakentumisen ja teemojen osaamisen saavuttaminen puolestaan työelämäosaamisen rakentumisen. Yleisten kompetenssien osaamistavoitteet kuvataan kolmitasoisesti. Opiskelija - yhdessä ohjaava opettajan - kanssa valitsee ne tasot, jotka hän kustakin yleisestä kompetenssista haluaa saavuttaa. Nämä ohjaavat oman oppimissuunnitelman

laatimista. Yleisten kompetenssien osaaminen arvioidaan laadullisesti, portfolioiden avulla. Opintojaksot arvioidaan myös arviointinumeroin 1 – 5. Osaamisen arviointi esitetään opiskelijan tutkintotodistuksessa. Yleisten kompetenssien arviointi tulostuu opiskelijan tutkintotodistuksen liitteeksi.

LAUREAN YLEISET KOMPETENSSIT

Laurean yhteiset kompetenssit, yleistä

Alan ydinosaamisen lisäksi Laureassa on määritelty viisi sellaista yleistä osaamisaluetta, joiden hallitseminen on kaikkien alojen ammattilaisille tärkeää. Näitä osaamisalueita kutsutaan yleisiksi kompetensseiksi. Yleisiä kompetenssien osaamista kehitetään opintojen aikana ja osaamisen taso myös arvioidaan.

Opetussuunnitelman yleisten kompetenssien määrittely on tapahtunut analysoimalla tulevaisuuden työelämässä tarvittavaa eri alojen yhteistä osaamista.

Kaikille koulutusohjelmille yhteisiä yleisiä kompetensseja ovat

- eettinen osaaminen
- globalisaatio-osaaminen
- innovaatio-osaaminen
- reflektio-osaaminen
- verkosto-osaaminen.

Yleiset kompetenssit kytkeytyvät tiiviisti opintojaksojen sisältöihin. Yleisien kompetenssien osaamista jäsennetään tasojen avulla. Jokaisen yleisen kompetenssin kohdalla on erotettu henkilökohtaisen osaamisen taso, organisaation kehittämisen taso sekä yhteiskunnallisen uudistamisen taso. Yleisten kompetenssien tavoiteltavat osaamistasot on määritelty kunkin koulutusohjelman opetussuunnitelmassa. Kaikkien Laurean opiskelijoiden edellytetään saavuttavan vähintään henkilökohtaisen tason osaaminen kaikissa yleisissä kompetensseissa. Monien yleisten kompetenssien kohdalta yhteiskunnallisen uudistamisen tason osaamisen saavuttaminen mahdollistuu vasta ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon yhteydessä.

Eettinen osaaminen

Moraali viittaa yksilön käsityksiin hyvästä ja oikeasta, kun taas etiikka viittaa sellaisiin moraalikäsityksiin, joista yksilö on tietoinen ja joihin hän sitoutunut. Etiikka on systemaattinen yritys ymmärtää moraalikäsitteitä; eettisiä sääntöjä ja periaatteita, hyveitä ja arvoja. Eettisessä osaamisessa moraalit ja etiikka kytkeytyvät keskeisesti toisiinsa, koska opiskelijan moraalinen kompetenssi luo perustan hänen eettiselle kompetenssilleen. Eettinen osaaminen koostuu neljästä eri komponentista (1) eettisestä herkkyydestä (2) eettisestä motivaatiosta ja (3) moraalis-eettisestä ongelmanratkaisusta ja (4) eettisestä toimeenpanotaidosta.

Jotta opiskelijan toiminta olisi eettistä, hänellä täytyy olla herkkyyttä havaita tilanteeseen sisältyvä eettinen ongelma. Eettinen herkkyyden tarkoittaa taitoa tunnistaa kunkin osapuolen erityispiirteet, tarpeet, oikeudet ja velvollisuudet. Se sisältää tietoisuuden siitä, kuinka oma toiminta vaikuttaa toisten ihmisten hyvinvointiin sekä erilaisten mahdollisten toimintalinjojen ja niiden seurauksien kuvittelun ja ennakkoinnin kullekin osapuolelle. Empatia- ja roolinottotaidot ovat eettisen herkkyyden ydin. Opiskelija tarvitsee myös tietoa keskeisten asiakasryhmien erityispiirteistä ja alan keskeisistä eettisistä ongelmista. Eettisen herkkyyden punainen lanka on ammatilliset vuorovaikutustaidot, jotka ovat aktiivisen kehittämisen kohteena koko koulutuksen ajan.

Eettinen motivaatio tarkoittaa sitoutumista moraalis-eettisiin arvoihin ja vastuuta omien tekojen seurauksista. Opiskelijan vastuunotto kehittyy henkilökohtaisesta vastuusta yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen vastuuseen. Eettisen motivaation kehittäminen edellyttää myös oman alan arvoperustan tuntemista ja arvokeskusteluun osallistumista.

Moraalis-eettinen ongelmanratkaisu tarkoittaa taitoa ratkaista eettinen ongelma kriittisesti argumentoiden. Se edellyttää eri ratkaisuvaihtoehtojen pohtimista sekä alan eettisten sääntöjen ja erilaisten eettisten lähestymistapojen tuntemista ja soveltamista. Kehittyvä osaaminen sisältää taidon ratkaista perustellusti yksilöiden välisiin suhteisiin liittyviä ongelmia, työyhteisöön liittyviä ongelmia sekä yhteiskunnallisia ja globaaleja ongelmia.

Moraalinen toimeenpanotaito tarkoittaa kykyä toimia tavoitteellisesti eettisen ongelman ratkaisemiseksi (neuvottelu- ja konfliktinratkaisutaidot) sekä rohkeutta toimia eettisten arvojen mukaisesti hankalissakin tilanteissa. Jotta

ammattillinen toiminta olisi eettisesti kestävä, tarvitaan kaikkiin komponentteihin liittyvää osaamisen kehittämistä.

Eettisen osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- reflektoida omia arvojaan ja oman toiminnan seurauksia toisten ihmisten hyvinvoinnille
- toimia alan arvoperustan pohjalta eettisiä periaatteita noudattaen
- soveltaa ongelmanratkaisussaan oman alan eettisiä sääntöjä
- tarkastella tilanteita eri osapuolten näkökulmasta
- toimia suvaitsevaisesti ja ymmärtävästi monikulttuurisissa verkostosuhteissa
- soveltaa eettisiä periaatteita t&k -hankkeissa.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- ottaa toiminnassaan huomioon keskeisten asiakasryhmien erityispiirteet, tarpeet ja oikeudet
- rakentaa asiakaslähtöisen vuorovaikutussuhteen ja toimia dialogisesti
- ottaa vastuuta yhteisön hyvinvoinnista ja toiminnan eettisyydestä
- tarkastella eettisiä ongelmia organisaation ja yhteisön näkökulmasta
- kehittää oikeudenmukaisia menettelytapoja toiminnassaan.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- kriittisesti reflektoida omia asenteita ja stereotypioita
- osallistua aktiivisesti yhteisön arvokeskusteluun
- ottaa vastuuta yhteiskunnallisella ja globaalilla tasolla
- argumentoida oikeudenmukaisten sosiaalisten, yhteiskunnallisten ja globaalien muutosten puolesta
- ratkaista konflikteja ja vaikuttaa asioihin.

Globalisaatio-osaaminen

Globalisaatiolla viitataan tapahtumasarjoihin ja prosesseihin, joiden seurauksena maailma integroituu yhdeksi kaiken kattavaksi sosiaalseksi järjestelmäksi. Globalisaatio viittaa siis globalisaation prosesseihin. Globaalilla taas tarkoitetaan globaaleja (maailmanlaajuisia) ilmiöitä tai globalisaation prosessien lopputulosta, täysin integroitunutta maailmaa. Globalisaatioon liittyvä kestävä kehitys on globaali poliittinen ohjelma, jonka tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ympäristövastuullisesti ja luonnon kantokyvyn rajoissa.

Globaalit vuorovaikutussuhteet voidaan jakaa taloudelliseen, kulttuuriseen, poliittiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Globalisaation tematiikkaan kuuluvat myös ekologiset ja luonnontieteelliset kysymykset. Kestävä kehitys yhdistää nämä ulottuvuudet toisiinsa. Sen tavoitteena on taloudellisen kasvun, kulttuurisen monimuotoisuuden, sosiaalisen hyvinvoinnin ja luonnon ekologisen toimivuuden huomioonottaminen politiikassa ja käytännössä.

Globalisaatio-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- hyödyntää oman alansa kansainvälisiä tietolähteitä
- ottaa huomioon monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia omalla ammattialallaan
- tunnistaa oman ammatillisen toimintansa merkityksen suhteessa globaaleihin vuorovaikutuksiin ja kestäväan kehitykseen
- arvioida omia arvolähtökohtiaan kestäväan kehityksen ja globalisaation periaatteista käsin sekä soveltaa niitä omassa ammatillisessa toiminnassaan.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- ottaa huomioon oman toimialan ja organisaatioiden vaikutukset kestäväan kehitykseen, vastuullisuuteen ja kansainvälisiin yhteyksiin
- edistää ympäristö- ja yhteiskuntavastuullisuuden arvoja toimialansa organisaatiossa ottamalla huomioon globaalit vuorovaikutukset
- soveltaa toimialansa organisaatiossa kestäväan kehityksen mukaista vastuullisuutta
- toimia kansainvälisissä verkostoissa.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- tunnistaa yhteiskunnallisten kysymysten globaalin luonteen ja kestäväan kehityksen piirteet
- arvioida kriittisesti yhteiskunnan arvoja ja toimintatapoja kestäväan kehityksen lähtökohdista ottamalla huomioon

globaalit vuorovaikutukset

- argumentoida yhteiskunnallisella tasolla soveltaen kestävän kehityksen periaatteita ja ottaen huomioon globaalien vaikutusten näkökulmat.

Innovaatio-osaaminen

Yhteiskunnallisen innovaattorin tasolla toimija osaa edellisten tasojen lisäksi verkostojen ja yhteiskunnallisen toiminnan jatkuvan seuraamisen ja analysoinnin. Hän osaa myös huomioida laajemmat viitekehykset kaikissa muutosprosesseissa, ja osaa sitouttaa ihmisiä toimimaan yhteisten päämäärien eteen. Kaikki nyky-yhteiskunnan prosessit ovat jatkuvan muutoksen kohteina. Sekä EU:n, Suomen että Laurean strategioihin on valittu tavoitelluksi toimintatavaksi positiivinen suhtautuminen muutokseen. Muutosta ei pyritä vain sietämään, vaan muutos nähdään mahdollisuutena, jonka haltuunotto vaatii jatkuvaa innovointia. Näiden strategioiden mukaisesti tulevaisuuden ammattilaisilla pitää olla osaamista innovoinnista, joten innovaatio-osaaminen on perusteltua sisällyttää myös Laurean yleisiin kompetensseihin.

Innovaatiolla tarkoitetaan uutuutta, joka on toteutettu lisäarvoa tuottavasti. Määritelmässä on siis huomioitava kolme erillistä osaa: 1) uutuus, 2) toteutus ja 3) lisäarvo. Pelkkä idea ei siis riitä innovaatioksi eikä idearikkaus tee innovaattoria.

Innovaatioprosessi voidaan jakaa kolmeen osaan: jatkuva tilanteen arviointi, innovaatioidean tuottaminen ja toteutusprojekti. Innovaatioita voi tapahtua viidellä tasolla: henkilökohtaisella, tiimissä, organisaatiossa, verkostossa ja yhteiskunnassa.

Henkilökohtaisen innovaatio-osaamisen tasolla opiskelija osaa toimia innovatiivisena uudistajana sekä henkilökohtaisella tasolla että omassa ammattiryhmässään. Lisäksi opiskelijan tulisi osata työskennellä oman lähityöympäristönsä muutoshankkeissa myös toteuttavassa roolissa.

Organisaation innovaattorin tasolla opiskelijan tulisi valmistuessaan osata perustason lisäksi myös oman tiiminsä innovaatiotoiminnan käynnistäminen sekä kaikkien innovaatiotyökalujen käyttö koko organisaation viitekehyksessä. Tulevaisuuden verkosto-orientoituneemmassa toimintamallissa organisaation innovaattorin pitäisi myös osata tukea aktiivista uudistamista vapaamuotoisemman verkoston osana.

Yhteiskunnallisen innovaattorin tasolla toimija osaa edellisten tasojen lisäksi verkostojen ja yhteiskunnallisen toiminnan jatkuvan seuraamisen ja analysoinnin. Hän osaa myös huomioida laajemmat viitekehykset kaikissa muutosprosesseissa, ja osaa sitouttaa ihmisiä toimimaan yhteisten päämäärien eteen.

Innovaatio-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- analysoida omaa ajatteluaan, tietoaan ja omaa toimintaansa
- suunnitella, organisoida ja kehittää omaa toimintaansa
- asettaa tavoitteita ja konkretisoida ne tilanteenmukaisesti
- toimia idearikkaasti, luovasti ja ideoita kiteyttäen sekä saada muut idean kehittämiseen mukaan
- käyttää erilaisia ideointimenetelmiä
- johtaa itseään sekä työskennellä muutoksessa sekä erilaisissa projekteissa
- toteuttaa projektin väli- ja loppuarvioinnin.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- seurata ja analysoida organisaation toimintaprosesseja ja tuloksia
- käyttää benchmarking -menetelmää toiminnan kehittämisessä
- äyittää erilaisia tiimityömenetelmiä
- johtaa projekteja, prosesseja ja verkostoja tai osallistua niiden johtamiseen • muita sitouttavalla tavalla
- nivoa innovaatiot organisaation strategiaan tavoitteisiin
- ottaa huomioon innovaatiotoiminnan luonteen ja vaatimukset.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- kerätä ideoita verkostosta, myydä niitä sekä kytkeä ideat yhteiskunnalliseen viitekehykseen
- varmistaa innovaatiotoimintaan osallistujien riittävän sitoutumisen (ohjaus, kannustaminen)

- luoda ja tuotteistaa innovaatioita
- toimia tuloksellisesti innovaatioverkostoissa sekä tunnistaa ja tutkia innovaatiomekanismeja

Reflektio-osaaminen

Reflektio on oman toiminnan perusteiden, lähtökohtien sekä seuraamusten kriittistä analysointia. Reflektion kohteena voi olla nykyhetki tai menneisyys.

Aiempiä kokemuksia reflektoidessaan yksilö antaa merkityksen tapahtumille. Osaamisen kehittyminen mahdollistuu uuden merkityksen myötä. Ajattelutaitojen ja käsitteiden kehittyessä yksilö pystyy käsittelemään laajempia kokonaisuuksia, erottelamaan ilmiöitä toisistaan sekä havaitsemaan paremmin uusia ilmiöitä.

Nykyhetken reflektiossa yksinkertainen aiemmin tiedostamaton rutiinitoiminta muuttuu tiedostetuksi toiminnaksi. Kriittisessä reflektiossa yksilön koko merkitysperspektiivi muuttuu hiljaisen tiedon tullessa näkyväksi, jolloin oppiminen muuttuu toiminnaksi. Kriittinen reflektio edellyttää suhdetta yhteisöön, käsitteisiin ja teorioihin. Reflektiivisyys on siis ajatteluprosessi. Reflektiivisyys on keskustelua, ongelman ratkaisua toteen näytettyjen perusteiden pohjalta. Ihmisten avoimessa keskustelussa erilaiset näkökulmat antavat uusia haasteita. Dialogissa oppija/oppijat voivat tutkia erilaisia näkökulmia pyrkien yhteisen merkityksen luomiseen. Syvä ajattelu antaa aikaa ja tilaa ratkaista havaittu ongelma tarkastelemalla ja selvittämällä sitä myös tutkimusmenetelmällisin keinoin. Laajentunut ymmärrys itsestä suhteessa toisiin opiskelijoihin, asiakkaisiin, työyhteisöön tai kirjoittajiin edellyttää itsetutkiskelua, kriittistä toisten arviointia ja omien voimien analysointia. Itseohjautuvuudessa painottuvat toisten mukana olo ja yhteisöllisyys. Kriittinen tiedostaminen auttaa tunnistamaan omia oppimismahdollisuuksia ja niitä ohjaavia tekijöitä. Oman toiminnan reflektointi toisten kanssa mahdollistaa omien ajatusten koettelemisen ja myös niiden jakamisen toisten kanssa. Reflektiivisyys on ammatillista kasvua ja osaamista, jota ohjaavat ihmisen metakognitiiviset kyvyt. Asiantuntijaksi oppimisen prosessissa reflektiivisyys on osa tutkivaa ja kehittyvää työtä.

Reflektio-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- arvioida omaa oppimistaan ja osaamistaan sekä laatia oman kehityssuunnitelman
- tunnistaa kehittämishaasteita ja hahmottaa ongelmia
- kehittää osaamistaan itsenäisesti ja muiden kanssa sekä jakaa oppimaansa työyhteisössä
- ottaa roolin ryhmässä /tiimissä
- hankkia ja analysoida tietoa systemaattisesti.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia dialogisesti, yhteistoiminnallisesti ja itseään arvioiden
- arvioida itsensä johtamista ja asiantuntijaosaamista osana yhteisöä
- arvioida omaa toimintaansa osana ryhmän, yhteisön tai ammattialan toimintaa
- toimia muutoksissa sekä havaita ja hyödyntää erilaisia oppimis- ja toimintamahdollisuuksia
- kriittisesti argumentoida toiminnan lähtökohtia
- käyttää kehittämishaasteiden käsitteitä asianmukaisesti.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- analysoida omaa toimintaansa yhteiskunnallista ja historiallista taustaa vastaan
- arvioida ja kehittää alueellisten toimintatapojen ja mallien toimivuutta
- arvioida systemaattista tietoa, jota on jäsennetty, tuotettu ja kirjoitettu sekä • kehittää yhteiskunnallista toimintaa tämän pohjalta.

Verkosto-osaaminen

Verkosto-osaaminen käsittää varsin laajan kentän yksilön viestinnällisistä kompetensseista organisaatiotason verkostoitumiseen ja strategisten verkkojen johtamiseen. Viestintä on yhteisöllisyyden ja yhteiskunnan toiminnan välttämätön edellytys – vain viestinnän kautta on mahdollista luoda yhteisiä, jaettuja merkityksiä. Verkostoissa toimimisen ja verkostoprosessien kehittämisen käyttövoimana on yksilöiden ja organisaatioiden välinen kommunikaatio. Yhteiskunnan ja talouden rakenteiden kehittyminen verkostomaisiksi edellyttää myös näissä

verkostoissa toimivilta ihmisiltä uudentyyppisiä taitoja ja asennoitumista. Dialogi ja vuorovaikutus ovat verkostoyhteiskunnan olennaisia voimavaroja. Laurea-ammattikorkeakoulun tavoitteena on edistää ja kehittää opiskelijoidensa verkosto-osaamista monipuolisesti sekä luoda innovatiivisia verkosto-osaamisen toimintamalleja.

Verkosto-osaamisella tarkoitetaan sisäisen ja ulkoisen tehokkuuden aikaperusteista johtamista niin, että saavutetaan perinteisiä toimintatapoja oleellisesti tehokkaampi tapa toimia. Verkosto-osaamiseen voi sisältyä verkostoitumista ja verkostojohtamista. Verkosto-osaamisella ja strategisilla verkoilla ymmärretään yleensä samaa asiaa. Verkostoitumisella puolestaan tarkoitetaan yritysten ja organisaatioiden yhteistyömalleja, joihin voi osallistua eri tahojen toimijoita. Verkostojohtamisella tarkoitetaan johtamismallia, jolla verkostoa johdetaan.

Verkosto-osaaminen rakentuu hyvin pitkälti verkostoissa toimivien yksilöiden viestintäkompetenssin varaan. Ilman viestintää ja vuorovaikutusta ei ole toimivia verkostojakaan. Organisaatioiden tulee pystyä toimimaan joustavasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja myös vaikuttamaan toimintaympäristön kehittymiseen. Ns. oppivassa organisaatiossa viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen on keskeinen työväline toimivien verkostojen luomiseksi ja verkosto-osaamisen kehittämiseksi.

Verkosto-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- esittää asioita kirjallisesti, suullisesti ja visuaalisesti käyttäen erilaisia viestintätyylejä
- toimia ammatillisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa
- tunnistaa eri tiimityömalleja sekä tehdä tiimityötä
- toimia yhteistyökykyisesti ja aktiivisesti verkoston jäsenenä
- ottaa huomioon kulttuurieroja ja kykenee yhteistyöhön kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia neuvottelutilanteissa ja johtaa niitä
- toimia erilaisissa ryhmäviestinnän tilanteissa
- viestiä oman ammattialansa aihepiireistä myös ei-ammattillisille kuulijoille
- kehittää asiantuntijaorganisaation verkostomaista työtapaa
- kehittää aloitteellisesti verkostoa.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia asiantuntijatasoisesti viestinnällisissä tilanteissa
- suunnitella viestintää strategisesta näkökulmasta ja toimia mediassa
- käynnistää verkostotyöskentelyn sekä johtaa strategista verkostoa
- toimia kehittävällä ja tulevaisuutta ennakoivalla otteella sekä vaikuttaa toimintaympäristöönsä
- seurata ja analysoida verkostojen toimintamalleja.

Eurooppalainen korkeakoulutusalue

LAUREAN OSAAMISPOHJAINEN OPETUSSUUNNITELMA OSANA EUROOPPALAISTA KORKEAKOULUTUSALUETTA

Eurooppalainen korkeakoulutusalue

Opetussuunnitelmien uudistamisen suomalaisissa korkeakouluissa on tehnyt ajankohtaiseksi eurooppalaisen korkeakoulutusalueen muodostuminen, nk. Bolognan prosessi. EU:n koulutukseen liittyvät strategiset tavoitteet ohjaavat myös suomalaista koulutusta. Eri maiden koulutusjärjestelmät ovat erilaisia, tätä monimuotoisuutta toisaalta arvostetaan edelleen, mutta toisaalta tarvitaan yhteistyötä ja liikkuvuutta, jotta eri maiden kansalaiset hyötyvät moninaisuudesta eikä siitä tule rajoitetta. Bolognan prosessi käynnistyi v. 1999 opetusministerikokouksella ja sen jälkeen on ollut seurantakokouksia, viimeksi keväällä 2009 Leuvenissa. Prosessissa on mukana nyt 46 maata, muitakin kuin EU-maita. Sen tavoitteena on luoda Euroopasta yhtenäinen, yhteensopiva ja houkutteleva korkeakoulutusalue vuoteen 2010 mennessä.

Prosessin tavoitteet ovat

- ymmärrettävät tutkintorakenteet
- yhdenmukaiset tutkintorakenteet
- opintosuoritusten mitoitustajärjestelmän käyttöönotto

- laadunarvioinnin eurooppalainen ulottuvuus
- liikkuvuuden lisääminen
- korkeakoulujen ja opiskelijoiden osallistuminen
- elinikäinen oppiminen
- korkeakoulutuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistäminen
- koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyö.

Ymmärrettävien ja yhdenmukaisten tutkintorakenteiden edistämiseksi on luotu kahden syklin malliin perustuva tutkintorakenne, joka muodostuu ensimmäisen syklin Bachelor-tason tutkinnosta ja toisen syklin Master-tason tutkinnosta. Suomessa on muutettu tutkintorakenne vastaamaan eurooppalaista tavoitetta. Ammattikorkeakouluissa kahden syklin tutkinnot toteutuvat siten, että ensimmäisen syklin tutkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, jälkeen on mahdollisuus suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto, johon pääsyn edellytyksenä on ensimmäisen syklin tutkinnon lisäksi kolmen vuoden työkokemus. Tavoitteena pitkällä aikavälillä on, että n. 20 % perustutkinnon suorittaneista suorittaisi ylemmän amk-tutkinnon.

Opintosuoritusten mitoitussuorituksen käyttöönotto tarkoittaa eurooppalaisen ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) -järjestelmän käyttöönottoa. Euroopassa otetaan laajasti käyttöön opintojen mitoitussuoritusjärjestelmää, joka perustuu lukuvuoden työmäärään. ECTS – järjestelmässä yksi lukuvuosi tuottaa 60 pistettä. ECTS – järjestelmä on ollut käytössä jo yli vuosikymmenen, alussa sen käyttö keskittyi pääosin opiskelijanvaihtoon, mutta nyt siis opintojen mitoitussuorituksen kokonaisuudessaan perustuu siihen (aik. transfer, nyt accumulation). Suomessa ammattikorkeakouluissa on opintojen mitoituksessa otettu käyttöön ECTS-järjestelmän mukaiset opintopisteet vuonna 2005.

Eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmä on opiskelijakeskeinen järjestelmä. Siinä on lähtökohtana opiskelijan työmäärä (student workload), joka tarvitaan ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen. Opiskelijan oppiminen on tarkoitus tuoda keskipisteeseen opetussuunnitelmassa, niissä kuvataan oppimistulokset (learning outcomes) ja osaaminen (competences). Opetussuunnitelmien perustan tulisi muuttua oppiainejakoisista, opetuksen lähtökohdista rakennetusta suunnittelusta kohti ihmisen kokonaiskehityksen huomioimiseen ja ammatillisen kasvun tukemiseen perustuvia osaamispohjaisia opetussuunnitelmia. Osaamispohjaisesta opetussuunnitelmamallista käytetään englanninkielistä nimitystä Competence-based curriculum.

Kansainvälisen **liikkuvuuden edistämisen** näkökulmasta opetussuunnitelmien tulee olla kansainvälisesti ymmärrettäviä. Koulutuksen rakenteiden ja osaamistavoitteiden määrittelyn yhtenäistämisen tavoitteena on parantaa liikkuvuuden edellytyksiä opintojen aikana korkeakoulujen sisällä ja välillä, mutta myös opintojen jälkeen työelämässä. Eri maissa suoritettujen tutkintojen tunnustamisen ja vertailtavuuden kannalta on tärkeää, että koulutuksen tavoitteet sidotaan konkreettisiin työelämäperustaisiin osaamisvaatimuksiin ja –kuvauksiin. Näihin tavoitteisiin pyritään eurooppalaisella Tuning-projektilla (Tuning educational structures in Europe). Projektissa on määritelty koulutusaloista riippumattomat, kaikille yhteiset yleiset työelämävalmiudet (generic competences) ja koulutusohjelmakohtainen (ammatillinen) erikoisosaaminen (subject-specific competences) tietyille koulutusaloille.

Laurean osaamispohjaisessa opetussuunnitelmassa on huomioitu eurooppalaisen viitekehyksen vaatimukset. Opintojen mitoituksena ovat opintopisteet ja opintojaksot ovat laajoja kokonaisuuksia. Osaaminen on kuvattu opiskelijan oppimistuloksina. Laureassa määritetyt yleiset kompetenssit vastaavat erittäin hyvin kansallisia ja eurooppalaisia osaamistavoitteita yleisten työelämävalmiuksien (generic competencies) osalta sekä Joint Quality Initiative -yhteistyöverkoston luomien Bachelor-tason tutkinnoille asetettujen tavoitteiden osalta. Vertailuaineiston perusteella erityisesti globalisaatio- ja innovaatio-osaaminen näyttäytyvät ainutlaatuisilta kompetensseilta ja sikäli ne toimivat hyvin profiloituneina Laureassa tuotettavaa osaamista kansainvälisen, palveluinnovaatioiden ammattikorkeakoulun näkökulmasta. Laureassa on proaktiivisesti vastattu metropolialueen kansainvälisen kilpailukyvyn haasteisiin tämän innovatiivisen osaamispohjaisen opetussuunnitelmatyön myötä ja tällä hetkellä voimavarat kohdennetaan siihen, että opetussuunnitelman toteutuksia kehitetään entistä korkealaatuisemmiksi tuotettaessa uutta osaamista ja uusia innovaatioita Laurean toimintaympäristöön.

Lähteet:

Bolognan prosessi

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/index.html>

Tuning

Toimintaympäristö

Sosiaalialan toimintaympäristö on jatkuvasti muuttuva. Globalisaatio, talouden ja elinkeinoelämän muutokset sekä teknologinen kehitys heijastuvat yksilöiden, perheiden ja yhteisöjen elämässä. Haasteita sosiaalialan työlle luo väestön ikääntyminen, monikulttuurisuus ja sosio-ekonomisten erojen lisääntyminen. Hyvinvointialan palvelurakenne on siirtymässä järjestelmä- ja sektorikeskeisyydestä asiakaslähtöisiin ja verkottuneisiin palveluihin. Lähiyhteisöjen ja yksityisten palveluiden merkitys hyvinvoinnin tuottamisessa kasvaa. Hyvinvointiteknologia tulee osaltaan tarjoamaan uudenlaisia mahdollisuuksia, vaikka ihmiseltä ihmiselle työn merkitys edelleen korostuu. Hyvinvointialan haasteisiin vastaaminen edellyttää myös uudenlaisia palveluinnovaatioita.

Laurean toiminta-alue, Helsingin metropolialue, on alueena erityisen dynaaminen. Alueelle on ominaista väestön kasvu, voimakas taloudellinen ja teknologinen kehitys sekä kansainvälisyys ja monikulttuurisuus. Uudellamaalla ihmisten elämäntapa vaihtelee urbaanille ympäristölle ominaisesta kaupunkikulttuurista maaseutumaiseen lähiyhteisökulttuuriin. Väestön ikääntyminen on lähivuosina suurin yksittäinen haaste hyvinvointityölle Uudellamaalla. Haasteita liittyy myös elämäntilanteeltaan erilaisten lapsiperheiden arjen tukemiseen sekä erilaisiin sosiaalisiin ongelmiin ja yhteiskunnallista marginalisaatiota aiheuttaviin tekijöihin, kuten työttömyyteen, asunnottomuuteen, päihde- ja mielenterveysongelmiin sekä rikollisuuteen.

Sosiaalialan koulutusohjelmasta valmistuvat sosionomit (AMK) sijoittuvat laaja-alaisesti sosiaalialan eri tehtäviin. Näistä yleisimpiä ovat sosiaaliohjaajan, ohjaajan, vastaavan ohjaajan, lastentarhanopettajan, perhetyöntekijän sekä projektityön tehtävät. Sosionomi (AMK) voi toimia erilaisissa asiantuntijatehtävissä työn suunnittelijana, toteuttajana, arvioijana, koordinaattorina ja kehittäjänä.

Asiantuntijuus

Sosiaalialan koulutusohjelman tavoitteena on kouluttaa sosiaalisen asiantuntijoita. Tämä merkitsee kasvatukseen, kuntoutukseen, ennaltaehkäisyyn ja toimintakyvyn ylläpitämiseen liittyvien kysymysten tarkastelua ihmisten välisistä suhteista, sosiaalisista tilanteista ja yhteiskunnallisesta näkökulmasta käsin. Sosiaalialan arvopohja lähtee ihmisen kunnioittamisesta ja yhteiskunnallisesta oikeudenmukaisuudesta. Sosiaalisen kentässä ammattikorkeakoulusta valmistuneet sosionomit ovat nimenomaan arjen asiantuntijoita, ihmisten tukijoita arkielämän tilanteissa ja pulmissa.

Sosiaali- ja terveysala on työtä ihmisten kanssa. Ihmistyön valmiudet, vuorovaikutusvalmiudet, empaattisuus, vastuullisuus, ihmisten ja ryhmien ohjaamisen taidot sekä ihmisen kokonaisvaltainen kohtaamisen valmiudet muodostavat osaamisen keskeisen ytimen. Sosiaalialalla korostuu myös ongelmien, voimavarojen ja tukemisen yhteiskunnallinen luonne. Sosiaalialan työ on kiinteästi yhteydessä hyvinvointiyhteiskunnan rakenteisiin. Alan toimintaympäristöt rakentuvat yhteiskuntapoliittisten päätösten pohjalta. Sosionomilla (AMK) tulee olla valmiuksia työskennellä paitsi julkissektorilla, niin myös yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Sosiaalialan ammattilaisten yhteiskuntasuhde on kahtalainen. Yhtäältä sosionomit (AMK) ovat yhteiskuntapoliittisten päätösten toimeenpanijoita ja asiakkaiden ohjaajia hyvinvointipalvelujen käyttämisessä. Toisaalta yhteiskunnallinen vaikuttamisen ja kansalaisten tukeminen yhteisöllisissä muutosprosesseissa liittyy sosiaalialan ydinosaamiseen.

Sosiaalialan koulutusohjelma kouluttaa osaajia sosiaalialan laajalle kentälle. Kentän eri alueilla painottuvat erilaiset erityisosaamisen tarpeet. Erityisosaamisen tarvetta luovat erityisesti väestölliset, lainsäädännölliset, teknologiseen kehitykseen ja työmenetelmien kehitykseen liittyvät haasteet ja mahdollisuudet. Keskeiset erityisosaamisen alueet liittyvät väestön ikääntymiseen, lasten ja perheiden tukemiseen, marginalisaation ja sosiaalisen kuntoutuksen kysymyksiin sekä osallisuuden vahvistamiseen.

Nykyisin käytössä olevien sosiaalialan menetelmien osaaminen ja toimintatapojen tunteminen sekä sosiaalisen näkökulman syvällinen ymmärtäminen ovat keskeinen osa sosiaalialan osaamista. Kuitenkin työskenneltäessä erilaisissa elämäntilanteissa olevien asiakkaiden ja muuttuvien yhteiskunnallisten tilanteiden kanssa korostuu valmiiden työmenetelmien sijasta tutkiva ja kehittävä työote sekä oman toiminnan ja oman oppimisen jatkuva itsearviointi, reflektiivinen ammatillisuus. Yhteiskunnalliset tehokkuusvaatimukset sekä kansalaisten oikeuksien ja työn vaikuttavuuden korostaminen ovat nostaneet esiin palveluiden ja työmenetelmien arvioinnin, toiminnan laadun ja johtamisen.

Osaamisalueet

Sosionomin (AMK) osaaminen pohjautuu yhteiskunta- ja käyttäytymistieteelliseen teoriaperustaan. Keskeiset menetelmälliset lähtökohdat liittyvät sosiaalityöhön, sosiaalipedagogiikkaan sekä luovaan ja toiminnalliseen orientaatioon. Sosionomin (AMK) ydinosaamisalueet ovat:

- sosiaalialan eettinen osaaminen
- asiakastyön osaaminen
- sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen
- yhteiskunnallinen analyysitaito
- reflektiivinen kehittämis- ja johtamisosaaminen
- yhteisöllinen osaaminen ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen.

Asiantuntijuuden kasvuprosessi

Sosiaalialan koulutus nojautuu ihmisen kehitysmahdollisuuksia, aktiivisuutta ja voimavaroja korostavalle ihmiskäsitykselle. Oppimistilanteissa edistetään aktiivista tiedonkäsittelyä sekä korostetaan luovuutta, elämyksellisyyttä ja vuorovaikutteisuutta. Oppimisen lähtökohtana on oman vuorovaikutus- ja kokemustavan reflektointi, omien kokemusten ja oman elämänhistorian tuottamien tietorakenteiden kriittinen tarkastelu. Koko koulutuksen ajan opiskelijaa tuetaan tutkivan ja kehittävän työotteen omaksumisessa sekä eettisen tietoisuuden kehittämisessä ja valmiudessa kriittiseen eettiseen pohdintaan ja vastuullisuuteen.

Koulutuksen alussa korostuu korkeakoulumaisen opiskelutavan oppiminen ja sosiaalialan monitieteelliseen viitekehykseen perehtyminen. Opiskelun alkupuolella painottuu itsearviointiin oppiminen, minäkuvan selkiinnyttäminen sekä asiakastyön valmiuksien kehittäminen. Tässä vaiheessa opiskelija omaksuu sosiaalialan eettiset periaatteet sekä asiakaslähtöisen ja asiakasta kunnioittavat työskentelyorientaation. Koulutuksen edetessä painopiste siirtyy sosiaalialan työn entistä kokonaisvaltaisempaan tarkasteluun sekä sosiaalialan työmuotojen ja menetelmien opiskeluun. Opiskelija arvioi omaa toimintaansa suhteessa ammattityön yleisiin toimintatapoihin ja käytäntöihin. Samalla nousevat esiin myös tasa-arvoisuuden kysymykset hyvinvointipalvelujen tuotannossa. Koulutuksen loppupuolella korostuu yhteiskunnallinen tietoisuus. Opiskelija tarkastelee omaa toimintaansa ja työyhteisöissä tehtävää työtä suhteessa yhteiskunnallisiin kehityskulkuihin ja arvoihin. Myös tutkiva työote sekä työn kehittämisvalmiuksien kehittäminen ovat erityisen keskeisessä asemassa loppuvaiheen opinnoissa.

Koulutusohjelman kuvaus

Sosiaalialan koulutusohjelman laajuus on 210 opintopistettä (op) ja se sisältää kaikille yhteisiä pakollisia teemoja (145 op), vaihtoehtoisia syventäviä teemoja (45 op) sekä vapaasti valittavia opintoja (20 op). Vaihtoehtoisten syventävien opintojen, vapaasti valittavien opintojen sekä erilaisten hankkeiden kautta opiskelija voi rakentaa oman oppimispolkunsa oman osaamisensa tukemiseksi.

Opiskelu koulutusohjelmassa

Ammattikorkeakoulussa oppimisen lähtökohtana on osallistuminen työelämän kehittämishankkeisiin. Oppiminen pohjautuu opettajien, opiskelijoiden ja työelämäosaajien kumppanuuteen. Kehittämishankkeet työpajoineen mahdollistavat yksilöllistä ja yhteisöllistä oppimista, uuden osaamistiedon rakentumista sekä uusia innovaatioita tuotteina, toimintamalleina ja toimintakulttuurina. Opiskelijat oppivat tutkimus- ja kehittämistoiminnan ja projektityön menetelmiä ja toimintatapoja kehittämishankkeissa koko koulutuksen ajan. Ohjauksella ja itsearvioinnilla tuetaan alan vaatimaa persoonallista, eettistä ja ammatillista kasvua. Kansainvälinen toiminta on tärkeä osa sosiaalialan koulutusohjelmaa.

Sosionomi (AMK) -tutkinto sisältää 45 op ammattitaitoa edistävää harjoittelua. Harjoittelujaksoja on opintojen aikana kolme:

- Asiakastyön harjoittelu (15 op) sisältyy teemaan Asiakkaan kohtaaminen ja ajoittuu pääsääntöisesti ensimmäiseen opiskeluvuoteen.
- Ammatillisten työmenetelmien harjoittelu (15 op) sisältyy vaihtoehtoisin syventäviin opintoihin ja ajoittuu pääsääntöisesti toiseen opiskeluvuoteen
- Ammattityön ja palveluinnovaatioiden kehittämisen harjoittelu (15 op) sisältyy teemaan Sosiaalialan työn johtaminen ja kehittäminen ja ajoittuu pääsääntöisesti kolmanteen opiskeluvuoteen

Opiskelun kuluessa opiskelija syventää osaamistaan johonkin seuraavista erityisosaamisen alueista:

- Lapsen ja perheen hyvinvoinnin vahvistaminen (kaikki toimipisteet)
- Luovuus osallisuuden vahvistajana (Vantaa)

- Marginalisaatio ja sosiaalinen kuntoutus (kaikki toimipisteet)
 - Seniorien ja vanhusten hyvinvoinnin vahvistaminen (Espoo ja Keski- ja Pohjois-Uusimaa)
- Opiskelijan on suoritettava jotakin syventävää osaamisaluetta 45 opintopisteen kokonaisuus.

Sosionomi (AMK)-tutkinnon suorittanut opiskelija voi saada lastentarhanopettajan pätevyyden (Laki sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista 272.7§ ja asetus 608 voimaan 1.8. 2005) suorittamalla 60 op varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan opintoja. Tämä voi toteutua esimerkiksi suorittamalla Lapsen ja perheen hyvinvoinnin vahvistaminen -teeman (30 + 15 op) sisältäen varhaiskasvatuksen toimintaympäristöön liittyvän ammatillisten työmenetelmien harjoittelun sekä tekemällä varhaiskasvatukseen tai sosiaalipedagogiikkaan liittyvän opinnäytetyön (15 op). Lastentarhanopettajan pätevyydestä tulee erillinen kelpoisuuslauseke tutkintotodistukseen.

Vapaasti valittavat opinnot (20 op) voivat syventää tai laajentaa opiskelijan osaamista. Opiskelija voi valita niitä joko oman koulutusohjelmansa tarjonnasta tai muiden koulutusohjelmien tarjonnasta. Vapaasti valittaviin opintoihin soveltuvat hyvin mm. opintojaksot Palveluinnovaatioiden kehittäminen, Palveluinnovaatiot yrityskehityksessä, Innoplaza, Opiskelijatutortoiminta sekä vapaasti valittavat ja valmentavat kielioinnnot. Muiden koulutusohjelmien tarjonnasta opiskelija voi suorittaa joko kokonaisia teemoja tai yksittäisiä opintojaksoja. Opiskelija voi vapaasti valittavina opintoina suorittaa opintoja myös sosiaalialan koulutusohjelman toisesta syventävästä teemasta.

Opintoihin sisältyy 15 op:n laajuinen opinnäytetyö. Opinnäytetyöprosessin aikana opiskelija etenee ammatillisessa kasvussaan kohti asiantuntijuutta sekä oppii tutkivaa ja kehittävää työtettä. Opinnäytetyö ja koulutuksen loppupuolen kehittämisopinnot liittyvät sisällöllisesti valinnaisiin syventäviin teemoihin ja ovat toimipisteiden tutkimus- ja kehittämislinjojen yhteydessä.

Sosiaalialan koulutusohjelmassa opintojen kesto on 3,5 vuotta. Opinnot etenevät henkilökohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti.

		1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi
OP	OPINNOT	60	60	60	30
011	SOSIAALIALAN TYÖN LÄHTÖKOHDAT				
00021	Minä sosiaalialan ammattilaisena	10			
012	ASIAKKAAN KOHTAAMINEN				
00022	Vuorovaikutus asiakastyössä	10			
00023	Moninainen ja monikulttuurinen asiakkuus	10			
00024	Metodisuus asiakastyössä	10			
00025	Asiakastyön harjoittelu	15			
00026	Svenska inom socialbranschen		5		
013	HYVINVOINTIPALVELUT JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN				
00027	Hyvinvointiyhteiskunnan muutokset	5			
00028	Hyvinvoinnin tuottaminen		10		
00029	Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja sosiaalietiikka			10	
014	LAPSEN JA PERHEEN HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN				
00030	Lapsilähtöinen työskentely ja vanhemmuuden vahvistaminen		10		
00031	Varhaiskasvatus ja lastensuojelu		20		
00038	Ammatillisten työmenetelmien harjoittelu		15		
00398	Lasten ja perheen hyvinvoinnin vahvistaminen, harjoittelu		15		
016	MARGINALISAATIO JA OSALLISUUS				
00034	Kuntouttava sosiaalityö		10		
00035	Marginalisaatio ja osallisuuden vahvistaminen		20		
00399	Marginalisaatio ja osallisuus, harjoittelu		15		
015	LUOVUUS OSALLISUUDEN VAHVISTAJANA				
00032	Minusta innostaja		10		
00033	Osallistavat luovat toiminnot		20		
00400	Luovuus osallisuuden vahvistajana, harjoittelu		15		
017	SENIORIEN JA VANHUSTEN HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN				
00036	Ikääntynyt yksilönä ja yhteisössä		10		
00037	Gerontologinen sosiaalipalvelutyö		20		
00401	Seniorien ja vanhusten hyvinvoinnin vahvistaminen, harjoittelu		15		
018	SOSIAALIALAN TYÖN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN				
00039	Tutkimus- ja kehittämistyön menetelmät			10	
00040	Tiimi- ja ryhmätyö			5	
00041	English in Social Services I			5	
00007	Vastuullinen johtaminen työyhteisössä			10	
00273	Ammattityön ja palveluinnovaatioiden kehittämisen harjoittelu			15	
00043	Opinnäytetyö				15
047	LAUREAN YHTEISET OPINNOT				

00202	Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti	0			
00203	Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti	0			
00195	Ruotsin kielen valmentavat opinnot	3			
00194	Englannin kielen valmentavat opinnot	3			
00189	Matematiikan valmentavat opinnot	3			
00190	Opiskelijatuutoritoiminta				
00191	Kansainvälinen opiskelijatuutoritoiminta				
00192	Johdatus espanjan- ja portugalinkieliseen maailmaan				
00193	Introduction to Studies in the Baltic Sea Region				
00331	Innoplaza, yrittäjyyden opintojakso				
00387	Go abroad				
00388	Suomen kielen ja viestinnän valmentavat opinnot	3			
00392	Työskentely ja kehittäminen asiantuntijayhteisössä				
0378	HARJOITTELU				
125	VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT				
00578	Ryhmän ohjaaminen - leiri				
		60	60	60	30

011 SOSIAALIALAN TYÖN LÄHTÖKOHDAT, 10 op

Kuvaus:

Opiskelija osaa korkeakoulumaisen opiskelutavan ja perehtyy sosiaalialan työn lähtökohtiin.

Opiskelija osaa:

- laatia henkilökohtaisen oppimissuunnitelman, käyttää keskeisiä opiskelun välineitä ja tekniikoita sekä opiskella erilaisissa oppimisympäristöissä
- hahmottaa oman opiskelunsa sosiaali- ja terveysalan työn ydinosaamisen ja sosiaalisen asiantuntijuuden suunnassa

Sisältö:

Teema on opintojen alkuun sijoittuvia perusopintoja.

00021 Minä sosiaalialan ammattilaisena, 10 op

Opiskelija osaa:

- arvioida oman oppimisensa lähtökohtia
- hahmottaa tutkivan ja kehittävän toiminnan merkityksen oppimisessa sekä oppimisen arvioinnin merkityksen ja välineet
- hahmottaa sosiaalialan muuttuvaa toimintaympäristöä ja sosiaalisen asiantuntijuutta
- sosiaalialan työtä ohjaavat arvot ja eettiset periaatteet sekä osaa reflektoida omia arvojaan suhteessa niihin
- käyttää keskeisiä tietoteknisiä sovelluksia ja hakea tietoa erilaisista tietokannoista
- viestiä sekä kirjallisesti että suullisesti työ- ja arkielämän tilanteissa sekä tuottaa kirjallisia raportteja
- toimia kokouksissa ja neuvotteluissa ammatillisesti ja vuorovaikutteisesti

Opintojakson sisältö:

- oma oppiminen, tutkiva oppiminen, hankkeissa oppiminen, kehittämispohjainen oppiminen
- ammatillinen kehittyminen ja sen arviointi
- sosiaalialan arvot ja eettiset periaatteet
- sosiaalialan työn edellyttämät valmiudet
- sosiaalisen asiantuntijuus
- sosiaalialan työn yhteiskunnalliset kontekstit
- tietotekninen osaaminen, tiedonhankinta
- kirjallinen ja suullinen viestintä

012 ASIAKKAAN KOHTAAMINEN, 50 op

Kuvaus:

Opiskelija osaa kohdata ja ohjata erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä, asiakkaita kunnioittaen ja sosiaalialan eettisiä periaatteita noudattaen

Opiskelija osaa:

- tunnistaa asiakkaiden erilaisia elämäntilanteita ja voimavaroja sekä luoda ammatillisen vuorovaikutussuhteen
- arvioida ja soveltaa erilaisia teoreettisia lähestymistapoja ja menetelmiä toimiessaan asiakastilanteissa
- tukea ja ohjata erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä (ja perheitä) kasvun ja kehityksen eri vaiheissa ja elämäntilanteissa

Sisältö:

Teema liittyy sosionomin (AMK) keskeiseen kaikille yhteiseen ydinosaamiseen. Teemassa korostuu toisaalta asiakasvuorovaikutus ja toisaalta asiakastyön menetelmälliset valmiudet.

Osaamisen kehittyminen:

Teema sijoittuu ammatillisessa kasvussa ammatillisuuden alkuvaiheeseen, jossa oppijan ammatillisen perusosaamisen kehittyminen ilmenee eettisen tietoisuuden heräämisenä, arvojen pohtimisena ja sitä kautta ammatillisen vuorovaikutuksen ja asiakastyömenetelmien osaamisena yksilöiden ja ryhmien kanssa

00022 Vuorovaikutus asiakastyössä, 10 op

Opiskelija osaa:

- eritellä asiakastilanteiden herättämiä erilaisia tunteita ja niiden taustalla olevia erilaisia henkilökohtaisia arvoja ja uskomuksia
- luoda asiakaslähtöisen ja empaattisen vuorovaikutussuhteen työskennellessään yksilöiden ja ryhmien kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakaslähtöinen vuorovaikutussuhde ja asiakkaan kohtaaminen
- ryhmässä toimiminen, ryhmän kehitys ja ryhmädynamiikka asiakassuhteissa

00023 Moninainen ja monikulttuurinen asiakkuus, 10 op

Opiskelija osaa:

- hahmottaa sosiaalialan asiakaskunnan moninaisuuden
- hahmottaa kasvuun ja kehitykseen vaikuttavia tekijöitä asiakastyössä
- ottaa huomioon kulttuurien merkityksen asiakastyössä

Opintojakson sisältö:

- ihmisen kasvu ja kehitys sekä erityisen tuen tarpeet
- sosiaaliset ongelmat ja riskit erilaisissa asiakasryhmissä
- monikulttuurisuus ja antirasistinen työ

00024 Metodisuus asiakastyössä, 10 op

Opiskelija osaa:

- hyödyntää erilaisia sosiaalialan teoreettisia lähestymistapoja ja metodisuutta toimiessaan asiakastilanteissa yksilöiden ja ryhmien kanssa
- käyttää erilaisia asiakastyön menetelmiä suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön tutkimukselliset ja tiedolliset lähtökohdat
- sosiaalialan asiakastyön teoreettiset lähestymistavat ja metodit
- sosiaalityön metodisuuden luonne ja sosiaalityön menetelmälliset perinteet
- luovat ja toiminnalliset menetelmät yksilöiden, ryhmien ja yhteisöjen ohjauksessa

00025 Asiakastyön harjoittelu, 15 op

Opiskelija osaa:

- kohdata ja ohjata erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä
- rakentaa asiakaslähtöisen vuorovaikutussuhteen
- hahmottaa työyhteisön ja organisaation perustehtävän
- osallistua aktiivisesti ja vastuullisesti työyhteisön toimintaan
- asettaa itselleen ammatillisia osaamistavoitteita ja arvioida omaa ammatillista kasvuaan sekä vahvuuksiaan ja kehittymistarpeitaan asiakastyössä
- toimia sosiaalialan eettisten periaatteiden mukaisesti

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön perusvalmiuksien käytännöllinen opiskelu harjoittelupaikassa

Edeltävät opinnot:

Opintojakso Vuorovaikutus asiakastyössä (00022)opintojakso tai vastaavat tiedot.

00026 Svenska inom socialbranschen, 5 op

Opiskelija osaa:

- käyttää ruotsin kieltä kirjallisesti ja suullisesti työympäristössään
- toimia asiantuntijayhteisössä käyttäen tehokkaasti viestinnän keinoja
- viestiä oman asiantuntijuusalueensa teemoista käyttäen erilaisia viestintäkanavia
- soveltaa vieraskielisistä lähteistä etsimäänsä tietoa

Opintojakson sisältö:

- asiakaslähtöinen suullinen ja kirjallinen viestintä
- sosiaalityön keskeinen terminologia
- työnhaku, opiskelijan itsensä, koulutuksen ja työkokemuksen esittely

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa opiskelija saavuttaa ruotsin kielessä vähintään eurooppalaisen viitekehyksen mukaisen taitotason B1.2. Lisäksi hän saa valtionhallinnon kielitutkinnon mukaisen arvioinnin hyvä tai tyydyttävä suullisesta ja kirjallisesta kielitaidosta.

013 HYVINVOINTIPALVELUT JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAMINEN, 25 op**Kuvaus:**

Opiskelija tuntee suomalaisen sosiaaliturva- ja hyvinvointipalvelujärjestelmän. Opiskelija ymmärtää hyvinvoinnin moniulotteisuuden ja erilaiset mahdollisuudet toteuttaa hyvinvointipolitiikkaa. Opiskelija saa valmiuksia toimia palveluohjauksessa ja verkostoissa sekä moniammatillisessa yhteistyössä.

Opiskelija osaa:

- tunnistaa yhteiskunnallisia muutoksia
- hahmottaa suomalaisen sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuuden sekä tuntee keskeisen palveluja ohjaavan lainsäädännön ja palvelurakenteen
- ohjata erilaisia asiakasryhmiä palvelujen ja etuisuuksien käytössä
- toimia moniammatillisissa työryhmissä ja -verkostoissa
- käyttää rakenteellisen sosiaalityön menetelmiä ja työmuotoja ja liittää ne yhteiskunnalliseen ja sosiaalieettiseen viitekehykseen.
- hahmottaa sosiaalipolitiikan muutoksia EU:n integraatiokehityksessä sekä globalisaation tuomia haasteita sosiaaliturvajärjestelmään ja asiakastyöhön

Sisältö:

Teemassa on keskeistä tunnistaa hyvinvointiyhteiskunnan muutoksia ja näiden vaikutuksia hyvinvointipalvelujen tarpeeseen ja järjestämiseen. Teemassa paneudutaan sosiaalipolitiikan peruslähtökohtiin, yhteiskunnalliseen muutokseen kansalaisten yhteisöjen ja yhteiskunnan näkökulmasta. Teema antaa perustiedot sosiaaliturvasta ja -oikeudesta. Keskeistä on myös verkostotyön, moniammatillisen yhteistyön ja palveluohjauksen käsittely sekä kriittinen sosiaalialan ammattietiikka.

00027 Hyvinvointiyhteiskunnan muutokset, 5 op**Opiskelija osaa:**

- tarkastella yhteiskunnallisia muutoksia hyvinvoinnin ja sosiaalialan työn näkökulmista
- hahmottaa suomalaisen sosiaalipalvelujärjestelmän kehityslinjoja
- hahmottaa yhteiskuntatieteellisen tutkimuksen aseman sosiaalialan työhön ja hyvinvointiin liittyvän tiedon tuottajana

Opintojakson sisältö:

- hyvinvointi, talous ja yhteiskuntapolitiikka
- suomalainen yhteiskunta ja sen muutokset sosiaalialan työn kehityksenä
- sosiaalipalvelujärjestelmä ja sen muutokset
- yhteiskuntatieteellinen tutkimus ja sosiaalialan työ

00028 Hyvinvoinnin tuottaminen, 10 op**Opiskelija osaa:**

- suomalaisen sosiaaliturvan rakenteen
- sosiaalivakuutuksen ja sosiaalihuoltolain mukaiset etuudet
- sosiaalilainsäädännön perusteet
- toimia moniammatillisessa verkostossa
- palveluohjauksen perusteet
- analysoida omaa toimintaansa ja omia valintojaan osana yhteiskunnallista toimintaa ja kehitystä
- analysoida hyvinvointipalvelujen käyttöön ja tuottamiseen liittyviä eettisiä ongelmia
- yrittäjämäisen toimintatavan perusteet

Opintojakson sisältö:

- hyvinvointiyhteiskunnan arvopohja ja hyvinvointipalvelujen eettiset kysymykset
- sosiaalipalvelujärjestelmä
- palveluja määrittelevä ja säätelevä yleinen lainsäädäntö
- palvelujen tuottamisen hallinnolliset periaatteet ja mallit
- palvelujen kehittämishaasteet , innovaatiotoiminta, hyvinvointiteknologia
- hyvinvointiyrittäjyys

00029 Yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja sosiaalietiikka, 10 op

Opiskelija osaa:

- argumentoida sosiaalisia, yhteiskunnallisia ja globaalisia muutoksia
- analysoida huono-osaisuutta luovia ja ylläpitäviä yhteiskunnallisia rakenteita ja prosesseja sekä keinoja vaikuttaa niihin
- huomioida kestävän kehityksen näkökulman työssään ja toimia sen mukaisesti
- käynnistää arvokeskustelua, toimia aktivoijana erilaisissa organisaatioissa ja verkostoissa

Opintojakson sisältö:

- kansalaisvaikuttaminen ja tiedottaminen
- yhdyskunta-, alue- ja yhteisötyö
- sosiaalisten ongelmien rakentuminen ja rakenteellinen sosiaalityö
- yhteiskunnallinen ja poliittinen vaikuttaminen
- sosiaalietiikka, etiikan teoriat ja lähestymistavat
- oikeudenmukaisuus moraalisenä ja eettisenä ilmiönä

014 LAPSEN JA PERHEEN HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN, 45 op

Kuvaus:

Opiskelija osaa vahvistaa lapsen, nuoren ja perheen hyvinvointia. Opiskelija osaa toimia lapsen ja nuoren kasvattajana ja hyvinvoinnin edistäjänä sekä perheen voimautumisen tukijana.

Opiskelija osaa:

- analysoida työhön ja alaan liittyviä vaatimuksia ja eettisiä lähtökohtia ja vaikuttaa niiden toteuttamiseen ja kehittämiseen dialogissa yhteisön ja verkoston kanssa
- arvioida kriittisesti omia arvojaan, tunteitaan ja persoonallista työtään ja ammatillista kasvuaan
- toimia kriittisesti reflektoiduna ja jatkuvasti kehittyvänä lapsen kasvattajana, hoivaajana ja oppimisen ja kasvun ohjaajana
- arvostaa ja voimauttaa perhettä
- suunnitella, arvioida ja toteuttaa lapsien, nuorten ja perheiden alueellista kehittämistoimintaa
- arvioida ja kehittää sosiaalisia ja kulttuurisia innovaatioita lapsiperheiden hyvinvoinnin näkökulmasta osana projektitoimintaa ja jatkuvaa kehittämistyötä
- toimia lapsen etua edistävänä asiantuntijana sekä arvioida ja kehittää jatkuvasti asiantuntijaosaamista

Sisältö:

Teema muodostaa osaamisen kokonaisuuden, jossa yksilö toimii varhais- ja erityiskasvatuksen, perhetyön ja lastensuojelun toimintaympäristöissä asiantuntijana ja aktiivisena kehittäjänä. Tavoitteena on syventää lapsi- ja perhelähtöistä, luovaa ja osallistavaa ammatillisuutta.

00030 Lapsilähtöinen työskentely ja vanhemmuuden vahvistaminen, 10 op

Opiskelija osaa:

- vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden kulttuurisia ja sosiaalisia voimavaroja yhteisöissä ja yhteiskunnassa
- kehittää lapsi- ja perhelähtöisiä toimintaa systemaattisesti tietoa jäsentäen
- tunnistaa ja analysoida lapsen etuun liittyviä eettisiä ongelmia

Opintojakson sisältö:

- ennaltaehkäisevä lastensuojelutyö ja lapsen etu
- lapsi- ja perhelähtöinen työskentely varhaiskasvatuksen ja lastensuojelutyön perustana
- monikulttuurisuus lastensuojelu- ja varhaiskasvatustyössä
- lapsen ja nuoren erityishaasteet

00031 Varhaiskasvatus ja lastensuojelu, 20 op

Opiskelija osaa:

- arvioida perheen voimavaroja ja tuen tarpeita edistääkseen lapsen, nuoren ja perheen hyvinvointia
- soveltaa varhaiskasvatustyön ja lastensuojelutyön teoreettisia perusteita, palvelujärjestelmiä ja lainsäädännöllistä taustaa oman työnsä lähtökohtana
- vaikuttaa alueellisten lapsiperheiden hyvinvoinnin mallien toimivuuden arviointiin ja kehittämiseen
- arvioida lasten ja nuorten sosiaalisia ongelmia, syrjäytymisen ehkäisyyn liittyviä toimintamuotoja ja edistää verkostoissa sosiaalisten ongelmien käsittelyä
- suunnitella, arvioida ja kehittää erilaisia kasvatus-, hoito-, ohjaus- ja kuntoutusmenetelmiä ja toimintaympäristöjä perhe- ja lapsilähtöisesti verkostotyönä
- arvioida kasvattajan, ohjaajan ja yhteistyökumppanin rooliaan suhteessa lapsiperheiden hyvinvoinnin yhteiskunnallisiin haasteisiin
- ohjata ja tukea lapsen yksilöllistä ja yhteisöllistä toimintaa, oppimista, tutkimista ja leikkimistä

Opintojakson sisältö:

- leikki ja tavoitteellinen, luova toiminta
- varhaiskasvatuksen suunnittelu, arviointi ja kehittäminen
- varhainen tuki ja oppimisvaikeudet
- lastensuojelun prosessit ja työmenetelmät sekä niiden arviointi ja kehittäminen
- lastensuojelulaki ja lastensuojelua ohjaavat säädökset
- kuntouttava lastensuojelutyö
- perhelähtöinen työskentely sekä vanhemmuuden tukemisen ja perhetyön menetelmät

00038 Ammatillisten työmenetelmien harjoittelu, 15 op

Opiskelija osaa:

- toimia ammatillisten toimintatapojen mukaisesti ja arvioida niitä suhteessa organisaation perustehtävään
- osaa löytää työn käytännöstä ilmiöitä, joita hän perustelee teoreettisesti ja kehittää dialogissa asiakkaiden, työyhteisön ja yhteistyöverkoston kanssa
- rakentaa empaattisen vuorovaikutussuhteen
- havaita eettisiä valintatilanteita ja etsiä ratkaisuja työyhteisön jäsenenä, asiakkaiden kanssa ja yhteistyöverkostoissa
- arvioida kriittisesti itseään kehittyvänä ammattilaisena suhteessa ammattityön menetelmiin ja asiakastyön haasteisiin
- reflektoida tavoitteita yhdessä asiakkaiden kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön menetelmät
- tutkivan työotteen harjoittaminen

00398 Lasten ja perheen hyvinvoinnin vahvistaminen, harjoittelu, 15 op

Opiskelija osaa:

- toimia ammatillisten toimintatapojen mukaisesti ja arvioida niitä suhteessa organisaation perustehtävään
- osaa löytää työn käytännöstä ilmiöitä, joita hän perustelee teoreettisesti ja kehittää dialogissa asiakkaiden, työyhteisön ja yhteistyöverkoston kanssa
- rakentaa empaattisen vuorovaikutussuhteen
- havaita eettisiä valintatilanteita ja etsiä ratkaisuja työyhteisön jäsenenä, asiakkaiden kanssa ja yhteistyöverkostoissa
- arvioida kriittisesti itseään kehittyvänä ammattilaisena suhteessa ammattityön menetelmiin ja asiakastyön haasteisiin
- reflektoida tavoitteita yhdessä asiakkaiden kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön menetelmät
- tutkivan työotteen harjoittaminen

016 MARGINALISAATIO JA OSALLISUUS, 45 op

Kuvaus:

Opiskelija osaa toimia asiantuntijana marginalisaatioon liittyvissä kysymyksissä sekä toimia marginaalissa olevien ihmisten kanssa heidän hyvinvointiaan vahvistaen.

Opiskelija osaa:

- suunnitella kuntoutumisprosesseja ja tukea kuntoutuvaa asiakasta arkielämän tilanteissa
- hahmottaa sosiaalisten ongelmien yksilöllisen, yhteisöllisen ja globaalin luonteen ja merkityksen
- reflektoida omaa suhtautumistaan syrjäytymiseen ja marginalisaatioon
- tukea erilaisten asiakasryhmien osallisuutta

Sisältö:

Teeman opintojaksot keskittyvät yhtäältä marginalisaatioon, syrjäytymiseen, sosiaaliseen eksklusioon ja inkluusioon sekä toisaalta sosiaaliseen integraatioon, sosiaaliseen kuntoutukseen ja hyvinvointiin liittyvien kysymysten tarkasteluun. Osaamisessa painottuu laaja sosiaalisen kuntoutuksen näkökulma. Se ilmenee keskeisten sosiaalisen kuntoutuksen ja osallistavien menetelmien hallintana sekä kykynä toimia moniammatillisen sosiaalista kuntoutusta toteuttavien tiimien, verkostojen ja yhteisöjen jäsenenä.

Eri toimipisteissä teeman painotukset, sisällöt ja toteutustavat vaihtelevat.

00034 Kuntouttava sosiaalityö, 10 op

Opiskelija osaa:

- kuntoutuksen ja kuntouttavan sosiaalityön peruskäsitteet sekä kuntoutusta ohjaavat keskeiset säädökset ja ohjelmat sekä laatukriteerit
- suunnitella ja toteuttaa aktivoivia työskentelytapoja
- motivoida ja vahvistaa asiakasta kuntoutumiseen
- suunnitella kuntoutumista tuottavia prosesseja
- tukea asiakasta omaehtoisessa selviytymisessä
- toimia kuntoutumista edistävissä verkostoissa

Opintojakson sisältö:

- aikuissosiaalityö, aktivoiva sosiaalipolitiikka
- sosiaalinen kuntoutus ja aktivointi
- suunnitelmallinen kuntoutusprosessi
- sosiaalisen kuntoutuksen menetelmät
- moniammatillisuus ja kuntouttava verkostotyö
- kriisityön perusteet
- kuntoutukseen liittyvä lainsäädäntö, palvelujärjestelmä sekä kansalliset ja kansainväliset kuntoutusselonteot ja toimenpideohjelmat

00035 Marginalisaatio ja osallisuuden vahvistaminen, 20 op

Opiskelija osaa:

- hahmottaa sosiaalisten ongelmien yksilöllisen, yhteisöllisen, yhteiskunnallisen ja globaalin luonteen ja merkityksen
- reflektoida omaa suhtautumistaan syrjäytymiseen, marginalisaatioon sekä sosiaaliseen eksklusioon ja inklusioon
- kohdata marginaalissa eläviä erilaisia asiakkaita ja asiakasryhmiä sekä käyttää heidän kanssaan työskennellessään keskeisiä kuntoutuksen menetelmiä
- suunnitella ja toteuttaa osallisuutta vahvistavia ennaltaehkäiseviä toimintoja
- ohjata asiakasta yleisiin ja erityispalveluihin
- toimia osana kansalaisten osallisuutta vahvistavia verkostoja ja yhteisöjä
- arvioida suunniteltujen ja toteutettujen sosiaalisen kuntoutuksen työmuotojen vaikuttavuutta
- tunnistaa asiakkaiden hyvinvoinnin vahvistamiseen, osallisuuteen sekä sosiaaliseen integraatioon ja kuntoutukseen liittyviä kansallisia ja kansainvälisiä toimenpideohjelmia

Opintojakson sisältö:

- syrjäytyminen, marginalisaatio, eksklusio ja inklusio
- sosiaalisten ongelmien yksilölliset, yhteisölliset ja yhteiskunnalliset tulkintakehykset
- syrjäytymiseen vaikuttaminen ja osallisuuden vahvistaminen eri toimijakentillä
- kansalliset ja kansainväliset toimintaohjelmat
- erityispalvelujärjestelmä ja palveluohjaus
- kuntouttavan, osallistavan ja ennaltaehkäisevän työn menetelmät ja työmuodot
- kuntouttavan työn vaikuttavuus ja arviointi

Opintojakson kuvaus:

Opintojakson toteutuksissa voi painottua

- huono-osaisuus, moniongelmaisuus, työttömyys, asunnottomuus sekä niihin vaikuttaminen
- päihde- ja mielenterveysongelmat sekä päihde-, kriisi- ja mielenterveystyö
- yhdyskuntaseuraamus- ja rangaistusjärjestelmä sekä rikollisuuteen vaikuttaminen
- vammaisuus ja vammaistyö
- kulttuurit, osakulttuurit ja monikulttuurinen sosiaalityö

00399 Marginalisaatio ja osallisuus, harjoittelu, 15 op**Opiskelija osaa:**

- toimia ammatillisten toimintatapojen mukaisesti ja arvioida niitä suhteessa organisaation perustehtävään
- osaa löytää työn käytännöstä ilmiöitä, joita hän perustelee teoreettisesti ja kehittää dialogissa asiakkaiden, työyhteisön ja yhteistyöverkoston kanssa
- rakentaa empaattisen vuorovaikutussuhteen
- havaita eettisiä valintatilanteita ja etsiä ratkaisuja työyhteisön jäsenenä, asiakkaiden kanssa ja yhteistyöverkostoissa
- arvioida kriittisesti itseään kehittyvänä ammattilaisena suhteessa ammattityön menetelmiin ja asiakastyön haasteisiin
- reflektoida tavoitteita yhdessä asiakkaiden kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön menetelmät
- tutkivan työtöiden harjoittaminen

015 LUOVUUS OSALLISUUDEN VAHVISTAJANA, 45 op**Kuvaus:**

Opiskelija osaa hahmottaa luovuuden ja luovan toiminnan merkityksen yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi ja osaa edistää luovuuden arvoa inhimillisen kasvun ja osallisuuden vahvistajana

Opiskelija osaa:

- soveltaa eri ilmaisun muotoja ja hyödyntää niitä omassa luovassa prosessissaan osana ammatillista kehittymistään ja asiakastyötä
- jäsentää ja hyödyntää luovuuden ulottuvuudet: olemisentapa, ajattelun keino, moniaistinen kieli, vaikuttumisen

keino ja tutkimisen väline

- toimia ja vaikuttaa sosiokulttuurisena innostajana yhteisöjen hyvinvointia lisäävissä projekteissa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa
- tutkia ja kehittää emotionaalista ja sosiaalista pääomaa yhteiskunnallisella tasolla taiteenkaltaisia toimintoja hyödyntäen

Sisältö:

Teeman kokonaisuudessa pureudutaan luovuuden mahdollisuuksiin ja rajoihin yksilön, ryhmän, yhteisön ja yhteiskunnan näkökulmista sosiaalialan viitekehyksessä. Teemassa syvennetään ymmärrystä ihmisen moniaistisesta olemisestavasta ja työskentelymuodoista ammattityössä. Kokonaisuudessa omaksutaan sosiokulttuurisen innostajan rooli toiminnan ja teorian kautta. Jakson aikana osaaminen on draaman, liikkeen, kuvan ja musiikin kielen soveltamista alan työssä, oman roolin ja ilmaisun tutkimista haasteellisissa tilanteissa, vaikeiden ja tärkeiden ilmiöiden näkyväksi tekemistä asiakastyössä, asiakkaan osallisuuden vahvistamista ja uusien mahdollisuuksien sekä ratkaisujen kehittämistä taiteenkaltaisen toiminnan ja sosiaalisen asiantuntijuuden välille. Teeman aiheita ovat osallisuus, liittyminen ja syrjäytyminen yhteisössä, kulttuurinen identiteetti, ja toiminnallisuus osana yhteistyötä. Sisältöpareina Osallistavat luovat toiminnot -opintojaksossa ovat Osallistava draama ja musiikki sekä Osallistava liike ja kuva.

00032 Minusta innostaja, 10 op

Opiskelija osaa:

- hyödyntää omia luovia voimavarojaan toimiessaan innostajana
- toimia tavoitteellisesti, suunnitella, ohjata ja arvioida luovan toiminnan ryhmäprosesseja asiakkaan yksilöllisten ja yhteisöllisten tarpeiden ja voimavarojen suunnassa
- soveltaa moniaistisia, eheyttäviä ja osallistavia työskentelytapoja asiakkaan arjessa ja erilaisissa yhteisöissä

Opintojakson sisältö:

- musiikin, draaman, kuvan ja liikkeen kieli
- sosiokulttuurinen työ
- terapeutin luova toiminta

00033 Osallistavat luovat toiminnot, 20 op

Opiskelija osaa:

- ottaa käyttöön valmiuksiaan draamallisessa, liikunnallisessa, kuvallisessa ja musiikillisessa toiminnassa ammatillisen osaamisen tukena ja kuntouttavana välineenä sekä työn voimavarana.
- suunnitella, ohjata ja arvioida ryhmäprosesseja, joissa hyödynnetään luovan toiminnan keinoja
- soveltaa draaman, kuvan, musiikin ja liikunnan kieltä vaihtoehtona tutkia ja tehdä näkyväksi yhteisön erilaisia tärkeitä ja vaikeiksi koettuja kysymyksiä
- toimia taiteenkaltaisten toimintojen ja sosiaalialan työn menetelmien kehittäjänä ja vaikuttajana sosiaalisen asiantuntijuuden kentässä
- tunnistaa ja vaikuttaa luovuuden ehtoihin ja puitteisiin luovan yhteisön ja luovan hyvinvointiyhteiskunnan kehittämiseksi

Opintojakson sisältö:

- draaman ja musiikin keinot sekä tekemisen taidot sosiaalialan työssä
- oman ilmaisun kehittäminen
- draaman ja musiikin suuntaukset sekä menetelmät sosiaalialan työssä
- draaman ja musiikin ohjaajan tehtävät musiikin kieli
- teatteriksi ajatteleminen
- kuvan ja liikunnan keinot sekä tekemisen taidot sosiaalialan työssä
- ruumiillisten ja visuaalisten kokemusten sekä liikkumisen merkitys yksilön, yhteisön ja yhteiskunnan hyvinvoinnin edistämiseksi
- katsomisen tavat ja nähdyksi tuleminen
- yhteisötaide, -tanssi ja sosiaalinen pääoma
- ulkona ja syrjässä: ympäristötaide, retkeily, ulkoilu, seikkailu
- terapeutin ulottuvuus luovissa toiminnoissa

00400 Luovuus osallisuuden vahvistajana, harjoittelu, 15 op

Opiskelija osaa:

- toimia ammatillisten toimintatapojen mukaisesti ja arvioida niitä suhteessa organisaation perustehtävään
- osaa löytää työn käytännöstä ilmiöitä, joita hän perustelee teoreettisesti ja kehittää dialogissa asiakkaiden, työyhteisön ja yhteistyöverkoston kanssa
- rakentaa empaattisen vuorovaikutussuhteen
- havaita eettisiä valintatilanteita ja etsiä ratkaisuja työyhteisön jäsenenä, asiakkaiden kanssa ja yhteistyöverkostoissa
- arvioida kriittisesti itseään kehittyvänä ammattilaisena suhteessa ammattityön menetelmiin ja asiakastyön haasteisiin
- reflektoida tavoitteita yhdessä asiakkaiden kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön menetelmät
- tutkivan työtöteen harjoittaminen

017 SENIORIEN JA VANHUSTEN HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN, 45 op

Opiskelija osaa:

- suunnitella, kehittää ja arvioida sosiaalialan asiantuntijoina senioreiden ja vanhusten hyvinvointia vahvistavia työmuotoja
- kriittisesti reflektoiden tukea senioreiden ja vanhusten arjen sujuvuutta, voimavaroja, toimintakykyä, sosiaalisia verkostoja sekä yhteisöllisyyttä
- kehittää eettistä herkkyyttään tarkastella, argumentoida ja toimia seniori- ja vanhustyön moraalisisissa kysymyksissä
- koordinoita vanhusasiakkaan palveluja ja varmistaa saumattomien palveluprosessien etenemisen
- toimia senioreiden ja vanhusten etua edistävänä asiantuntijana haasteellisissa elämäntilanteissa osana moniammatillista verkostoa
- vaikuttaa yhteiskunnallisesti senioreiden ja vanhusten elinoloihin, asuinympäristöön ja palvelujärjestelmään niin, että ne tukevat vanhusten elämänlaatua ja osallisuutta
- kehittää vanhustyötä ja -politiikkaa perustanaan gerontologinen tieto ja yhteiskunnallisten tapahtumien aktiivinen seuranta ja analyysi

Sisältö:

Osaaminen on vanhus-, seniori- ja omaislähtöistä kokonaisvaltaista palvelujen ja palveluprosessien asiantuntijuutta. Osaamisen keskeisenä lähtökohtana ovat sosiokulttuurinen seniori- ja vanhustyö ja gerontologinen sosiaalityö. Opiskelijan toiminta perustuu holistiseen ihmiskäsitykseen ja sosiaali- ja terveysalan eettisiin periaatteisiin. Opiskelija osaa toimia alansa asiantuntijana innovatiivisesti ja hallitsee erilaisia vaikuttamisen ja välineitä.

Seniori- ja vanhustyössä vaadittava erikoisosaaminen koostuu ikääntymisprosessien, vanhuuden elämänvaiheiden, vanhustyön työmenetelmien ja toimintaympäristöjen sekä vanhusten etuus- ja palvelujärjestelmän tuntemisesta. Erikoisosaaminen perustuu gerontologian ja etenkin sosiaaligerontologian hallintaan.

00036 Ikääntynyt yksilönä ja yhteisössä, 10 op

Opiskelija osaa:

- tunnistaa ja arvioida ikääntymistä yksilöllisenä, yhteisöllisenä ja sosiokulttuurisena ilmiönä
- työstää omaa suhdettaan ikääntymiseen, senioreihin ja vanhuksiin
- kohdata seniorin ja vanhuksen yksilönä sekä ryhmässä ja yhteisön täysivaltaisena jäsenenä
- senioreiden ja vanhusten palvelujärjestelmän, seniori- ja vanhustyön toimijat ja työmuodot
- soveltaa kansallista ikäpolitiikkaa ja lainsäädäntöä seniori- ja vanhustyössä

Opintojakson sisältö:

- holistinen ihmiskäsitys gerontologisen vanhustyön ytimenä
- vanhuus ja vanheneminen
- kodin ja ympäristön kulttuurinen merkitys seniori- ja vanhustyössä
- ikääntyminen ja kulttuuriset ja yhteiskunnalliset merkitykset, ympäristö sekä yhteisöllinen asema

- ikäpolitiikka ja keskeinen lainsäädäntö
- palvelujärjestelmä ja toimijat
- seniorit ja vanhukset yhteiskunnan voimavarana ja yhteisön jäseninä

00037 Gerontologinen sosiaalipalvelutyö, 20 op

Opiskelija osaa:

- osaa asettaa työnsä perustaksi ikääntyneen asiakkaan sen hetkisen elämäntilanteen huomioiden hänen elämänhistoriansa, tarpeensa, voimavaransa ja sosiaalisen kontekstinsa
- soveltaa ja käyttää työssään voimaannuttavia ja osallistavia menetelmiä
- toimia osana seniori- ja vanhustyön moniammatillista tiimiä ja erilaisissa sosiaalisissa verkostoissa
- toimia sosiaalialan asiantuntijana seniori- ja vanhustyön moninaisissa tehtävissä
- toimia seniori- ja vanhustyön tutkimus-, kehittämis-, arviointi- ja vaikuttamistehtävissä

Opintojakson sisältö:

- Gerontologinen sosiaalipalvelutyö
- Moniammatillisuus ja verkostotyö, gerontologinen sosiaalityö
- Sosiokulttuurinen osaaminen ja sen menetelmät
- Gerontologinen kuntoutus ja sen menetelmät
- Seniori- ja vanhustyön erityiskysymykset

00401 Seniorien ja vanhusten hyvinvoinnin vahvistaminen, harjoittelu, 15 op

Opiskelija osaa:

- toimia ammatillisten toimintatapojen mukaisesti ja arvioida niitä suhteessa organisaation perustehtävään
- osaa löytää työn käytännöstä ilmiöitä, joita hän perustelee teoreettisesti ja kehittää dialogissa asiakkaiden, työyhteisön ja yhteistyöverkoston kanssa
- rakentaa empaattisen vuorovaikutussuhteen
- havaita eettisiä valintatilanteita ja etsiä ratkaisuja työyhteisön jäsenenä, asiakkaiden kanssa ja yhteistyöverkostoissa
- arvioida kriittisesti itseään kehittyvänä ammattilaisena suhteessa ammattityön menetelmiin ja asiakastyön haasteisiin
- reflektoida tavoitteita yhdessä asiakkaiden kanssa

Opintojakson sisältö:

- asiakastyön menetelmät
- tutkivan työotteen harjoittaminen

018 SOSIAALIALAN TYÖN JOHTAMINEN JA KEHITTÄMINEN, 60 op

Opiskelija osaa:

- käyttää ja soveltaa tutkimus- ja kehittämistyön menetelmiä
- kehittää tutkimuksellisesti työelämää tuottamalla uusia ratkaisuja tuotteina, toimintamalleina tai työkaluina
- toimia vastuullisena työyhteisöjen ja verkostojen jäsenenä, johtajana ja kehittäjänä
- toimia tavoitteellisesti ryhmän jäsenenä

Sisältö:

Teemassa korostuu tutkimus- ja kehittämistoiminnan oppiminen sekä työyhteisössä toimiminen. Johtaminen ja ryhmässä toimiminen ovat keskeinen osa teemaa.

Teemaan sisältyvä opinnäytetyö on osa ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyötä. Se syventää opiskelijan ammatillista kehittymistä ja palvelee työelämää ja aluekehitystä. Opinnäytetyö kehittää työtä ja työelämän käytänteitä ja voi tuottaa merkityksellisiä innovaatioita. Siinä painottuu vuorovaikutus työelämän kanssa sekä tutkiva ja kehittävä työote. Opinnäytetöiden raporteissa korostuu tavoitteellisen toiminnan ja sen tulosten kuvaaminen sekä teoreettinen että tutkimuksellinen analysointi. Opinnäytetyöt sisältävät työelämää kuvailevaa ja selittävää uutta tietoa. Opintojakso sisältää kypsyysnäytteen. Kypsyysnäytteessä opiskelija osoittaa aihealueen hallintaa sekä hyvää kirjallista ilmaisutaitoa.

Osaamisen kehittyminen:

Teema sijoittuu opintojen loppuvaiheeseen. Teemassa korostuu kehittämis- ja johtamisvalmiuksien kehittyminen ja ammattiosaamisen syventyminen. Teema kytkeytyy opiskelijan valitsemaan syventävään teemaan ja toimipisteen tutkimus- ja kehittämistyön linjoihin.

00039 Tutkimus- ja kehittämistyön menetelmät, 10 op**Opiskelija osaa:**

- tunnistaa tutkimus- ja kehittämistyön eettisen näkökulman
- muodostaa käsityksen tutkimus- ja kehittämisprosessista ja valita tarkoituksenmukaiset menetelmät sekä käyttää niitä kriittisesti
- kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimusmenetelmien perusteet
- tutkivan ja argumentoivan kirjoittamisen perusteet

Opintojakson sisältö:

- tieteen filosofia ja etiikka
- tutkiva työote, tutkimus- ja kehittämisprosessi
- kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimus

00040 Tiimi- ja ryhmätyö, 5 op**Opiskelija osaa:**

- hahmottaa tavoitteellisen toiminnallisen ryhmän kokonaisuuden ja mieltää itsensä osaksi ryhmäprosessia
- käyttää työryhmätyöskentelyn mahdollistavia tietoja ja taitoja tiimeissä, toimintaryhmissä ja verkostoissa
- tarkastella ja tutkia ryhmädynamiikkaa ja sen peruslainalaisuuksia

Opintojakson sisältö:

- ryhmät ja tiimit
- ryhmän kehittämisen menetelmät
- ryhmän voima ja luovuus
- vallan ja johtajuuden eri muodot ryhmien prosesseissa

00041 English in Social Services I, 5 op**Opiskelija osaa:**

- viestiä englannin kielellä työyhteisössään ja monikulttuurisessa ympäristössä
- toimia asiantuntijayhteisössä käyttämällä tehokkaasti viestinnän keinoja
- viestiä oman asiantuntijuusalueensa teemoista käyttäen erilaisia viestintäkanavia
- soveltaa vieraskielisistä lähteistä etsimäänsä tietoa

Opintojakson sisältö:

- suullinen ja kirjallinen ammatillinen viestintä
- sosiaalityön keskeinen terminologia
- työnhaku, opiskelijan itsensä, koulutuksen ja työkokemuksen esittely

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa osaaminen on vaikuttajan osaamista viestinnällisin keinoin. Osaamisen kehittämisen viitekehys on suomenkielisten työorganisaatioiden lisäksi englantia työkielenään käyttävät organisaatiot. Opintojaksossa opiskelija saavuttaa vähintään eurooppalaisen viitekehysten mukaisen taitotason B.2.

00007 Vastuullinen johtaminen työyhteisössä, 10 op**Opiskelija osaa:**

- toimia vastuullisesti ja tavoitesuuntautuneesti organisaation johtamistilanteissa
- analysoida ja kehittää omaa toimintaansa vastuullisena työyhteisön ja tiimin jäsenenä

- soveltaa työlainsäädäntöä käytännön työtilanteissa

Opintojakson sisältö:

- strateginen johtaminen ja johtajuus
- itsensä johtamisen mallit
- organisaatiokulttuuri ja arvot
- henkilöstöjohtaminen/työhyvinvointi
- työoikeus ja työsuhteasiat

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa syntyvä osaaminen ilmenee johtamisosaamisen keskeisten työvälineiden hallintana sekä vastuullisena käyttämisenä työelämän johtamistilanteissa. Osaaminen muodostuu organisaation toimintarakenteiden, tavoitteiden ja tuloksellisuuden perustalle. Näkökulmana on johtamisen eettinen vastuullisuus.

00273 Ammattityön ja palveluinnovaatioiden kehittämisen harjoittelu, 15 op**Opiskelija osaa:**

- määrittää kehittämisen kohteita työelämän ja alueen kehittämisen lähtökohdista
- toimia osana kumppanuusverkostoa ja kehittämistyötä
- työskennellä tiimissä ja toimia asiantuntijayhteisössä
- käyttää soveltavan tutkimus- ja kehittämistoiminnan työvälineitä ja menetelmiä kehitystyössä
- arvioida omaa osaamista, kehittämistyötä ja syntyneitä tuloksia kehittämisen tavoitteiden suhteen
- kriittisesti arvioida omaa ammattieettistä toimintaa, työyhteisön ja ammattialan eettisiä periaatteita.

00043 Opinnäytetyö, 15 op**Opiskelija osaa:**

- esittää perusteltuja työelämää koskevia kehittämis ehdotuksia
- käsitteellistää työelämän ilmiöitä tutkittuun tietoon perustuen
- käyttää sopivia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä uuden tiedon tuottamiseksi
- toimia kehittämishankkeissa yhteistoiminnallisesti ja vastuullisesti työelämän ja muiden yhteistyökumppanien kanssa
- arvioida omaa toimintaansa ja omia ratkaisujaan kriittisesti
- hallita kokonaisuuksia sekä esittää asiansa loogisesti ja perustellen

Opintojakson sisältö:

- opinnäytetyöprosessiin ja kehittämishankkeeseen perehtyminen ja aiheen ideointi
- opinnäytetyösuunnitelma, jossa kuvataan opinnäytetyön tausta ja tavoitteet, keskeinen aiheesta koskeva tutkittu tieto, käytettävät tutkimus- ja kehittämismenetelmät sekä toteuttamissuunnitelma
- opinnäytetyön toteuttaminen
- opinnäytetyön raportointi ja julkistaminen
- kypsyysnäyte

Opintojakson kuvaus:

Opinnäytetyö on osa ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyötä. Se palvelee opiskelijan ammatillista kehittymistä sekä työelämää ja aluekehitystä. Opinnäytetyö kehittää työtä ja työelämän käytänteitä ja voi tuottaa myös laajemmin merkityksellisiä innovaatioita.

Opinnäytetyön lähtökohtana on työelämän kehittämishaaste. Siinä painottuu vuorovaikutus työelämän kanssa sekä tutkiva ja kehittävä työote. Opinnäytetöiden raporteissa korostuu tavoitteellisen toiminnan ja sen tulosten kuvaaminen sekä teoreettinen ja tutkimuksellinen analysointi. Opinnäytetyöt sisältävät työelämää kuvailevaa tietoa, sitä selittävää, tutkimuksellista tietoa sekä työelämää varten tuotettua uutta osaamistietoa.

Opintojakso sisältää kypsyysnäytteen suorittamisen. Kypsyysnäytteessä opiskelija osoittaa aihealueen hallintaa sekä hyvää kielitaitoa.

047 LAUREAN YHTEISET OPINNOT, 0 op

00202 Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kieliopintojen aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

00203 Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op

Opintojakson kuvaus:

Lähtötasotestin tekevät ne, joilla ruotsi sisältyy ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä oleviin aiempiin opintoihin, eivät kuitenkaan ne, joitten koulusivistyskieli on ruotsi.

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kieliopintojen aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

00195 Ruotsin kielen valmentavat opinnot, 3 op

Opiskelija osaa:

- ruotsin perussanaston ja kieliopin
- hyödyntää erilaisia menetelmiä kielitaitonsa kehittämisessä

Opintojakson sisältö:

- ruotsin kielen keskeiset rakenteet
- ruotsin kielen perussanasto

Opintojakson kuvaus:

Opiskelija harjoittaa viestintätaitojaan ruotsin kielessä kehittääkseen valmiuksiaan osallistua ruotsin kielen varsinaisiin opintoihin.

00194 Englannin kielen valmentavat opinnot, 3 op

Opiskelija osaa:

- englannin perussanaston ja kieliopin
- hyödyntää erilaisia menetelmiä kielitaitonsa kehittämisessä

Opintojakson sisältö:

- englannin kielen keskeiset rakenteet
- englannin kielen perussanasto

Opintojakson kuvaus:

Opiskelija harjoittaa viestintätaitojaan englannin kielessä kehittääkseen valmiuksiaan osallistua englannin kielen varsinaisiin opintoihin.

00189 Matematiikan valmentavat opinnot, 3 op

Opiskelija osaa:

- koulutusalsansa matemaattisten sovellusten edellyttämät perustaidot

Opintojakson sisältö:

- lukion lyhyen matematiikan kertaaminen

Opintojakson kuvaus:

Opiskelija harjoittaa matematiikan taitojaan ja kehittää valmiuksiaan niin, että kykenee suoriutumaan varsinaisten opintojen sisältämien matemaattisten sovellusten opiskelusta.

00190 Opiskelijatuutoritoiminta, 5 op**Opiskelija osaa:**

- hahmottaa oman ammattikorkeakoulunsa ja koulutusohjelmansa tavoitteet ja toimintatavat
- suunnitella uusien opiskelijoiden sitoutumiseen liittyviä toimintatapoja
- perehdyttää uusia opiskelijoita yhteisönsä oppimisympäristöön ja -kulttuuriin
- markkinoida Laurea-ammattikorkeakoulua ja sen opiskelumahdollisuuksia
- Laurean markkinoinnissa tarvittavia viestintä- ja markkinointitaitoja
- toimia mentorina erityistä tukea tarvitseville opiskelijoille
- hahmottaa aktiivisen toiminnan merkityksen työyhteisön hyvinvoinnin edistäjänä

Opintojakson sisältö:

- Laurean yhteinen opiskelijatuutoreiden intensiivijakso
- toimipisteissä tapahtuva tuutoroinnin suunnittelu
- uusien opiskelijoiden perehdyttäminen
- Laurean opiskelumahdollisuuksien markkinoiminen
- opiskelijamentorina toimiminen
- henkilökohtainen tuutorointiosaamisen kehittäminen

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa syntyvä osaaminen ilmenee uusien opiskelijoiden perehdyttämisenä ja vastuullisena käyttämisenä oman toimipisteen tai Laurean kannalta tyypillisissä opiskelijatuutorointia vaativissa tilanteissa. Osaaminen perustuu ammattikorkeakoulun tavoitteiden ja toimintakulttuurin peruskysymysten ymmärtämiseen

00191 Kansainvälinen opiskelijatuutoritoiminta, 5 op**Opiskelija osaa:**

- hahmottaa oman ammattikorkeakoulunsa ja koulutusohjelmansa tavoitteet ja toimintatavat
- hahmottaa oman kulttuurin sisältöä
- suunnitella kansainvälisten opiskelijoiden ryhmäytymiseen liittyviä toimintatapoja
- perehdyttää kansainvälisiä opiskelijoita suomalaiseen oppimisympäristöön ja -kulttuuriin
- toimia aktiivisena työyhteisön hyvinvoinnin edistäjänä

Opintojakson sisältö:

- kansainvälisten opiskelijatuutoreiden intensiivikoulutus
- toimipisteissä tapahtuva tuutoroinnin suunnittelu
- uusien kansainvälisten opiskelijoiden perehdyttäminen
- vaihto-opiskelijoiden tuutorointi koko vaihdon ajan: osallistuminen vaihto-opiskelijoiden orientaatioon, järjestettyyn vapaa-ajan toimintaan
- henkilökohtainen ohjaamisen osaamisen kehittäminen

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa syntyvä osaaminen ilmenee kansainvälisten tutkinto- ja vaihto-opiskelijoiden perehdyttämisenä ja vastuullisena käyttäytymisenä oman toimipisteen tai Laurean kannalta tyypillisissä kansainvälisissä tilanteissa. Osaaminen perustuu ammattikorkeakoulun tavoitteiden ja toimintakulttuurin peruskysymysten sekä suomalaisen kulttuurin ymmärtämiseen.

00192 Johdatus espanjan- ja portugalinkieliseen maailmaan, 3 op

Opiskelija osaa:

- hahmottaa alueen kulttuureille tyypilliset toimintapiirteet
- analysoida aluetta toimintaympäristönä oman alansa näkökulmasta
- integroida alueen osaamisen osaksi omaa ammatillista kasvuaan

Opintojakson sisältö:

- opiskelijanäkökulmia Hilu-opintojen suorittamiseen
- alueen kulttuureille tyypilliset toimintaperiaatteet
- valittujen yritysten /organisaatioiden/ järjestöjen, joilla on toimintaa Espanjassa, Portugalissa tai Latinalaisessa Amerikassa (kuvaus ja analyysi)

Opintojakson kuvaus:

Opintojakso koostuu yhteisestä tapaamisesta, kirjallisesta tehtävästä ja kirjatentistä.

Opintojakso on johdanto "Hilu" –opintokokonaisuudelle. Kansainväliset, tietyille alueelle suuntautuneet, opintokokonaisuudet on suunniteltu opiskelijalle, joka haluaa koota laajempaa kv-osaamista. Tavoitteena on tuottaa perustiedot kohdealueesta toimintaympäristönä, valmentaa alueeseen liittyvään toimintaan opiskelijan koulutuslalla ja tukea opiskelijan työllistymistä. Opinnot ovat monialaisia. Koko kv-opintokokonaisuudesta saa erillisen todistuksen. Opintoja voi suorittaa myös pienempinä kokonaisuuksina. "Hilu"-opintojen lisäksi tarjolla on Itämeren alueen opinnot. Aasia-osaamista voi kehittää valtakunnall-issa Itä- ja Kaakkois-Aasian yhteistyöverkostossa. (Lisätietoja Laurean [www-sivuilla](http://www.sivuilla).)

Opinnot suoritetaan osana tutkintoa. Yhteisen johdannon aikana opiskelija laatii opinnoista vastaavan opettajan kanssa HOPSin, jossa polun eteneminen hahmotellaan. Kv-opintokokonaisuuden laajuus on 60 op, josta kieli- ja kulttuuriopinnot, ammattiopinnot, harjoittelu ja opinnäytetyö kukin käsittävät yleensä 15 op.

Opintojen kieli- ja kulttuuriopinnoilla tavoitellaan kohdealueen toimivaa kieli- ja kulttuurista osaamista. Ammattiopintoja tarjotaan erityisesti tietyille alueelle suunnattuina tai normaalien opintojen puitteissa, opintojaksoista ja aihepiireistä, jotka kuuluisivat opiskelijan tutkintoon joka tapauksessa. Opettajan kanssa sovittu näkökulma kohdentaa "tavallisen" opintojakson kohdealueen suuntaan. Harjoittelun tulee liittyä kohdealueeseen.

Tutkintoon kuuluva opinnäytetyö tehdään myös kohdealueeseen liittyen.

Hilu, El mundo hispano-luso parlante tarkoittaa koko espanjan- ja portugalinkielistä maailmaa. Suomen elinkeinoelämän kasvava mielenkiinto mm. Latinalaista Amerikkaa kohtaan ja lisääntynyt yhteistyö EU:n sisällä johtivat Hilu-opintopolun avaamiseen. Nämä opinnot valinnut opiskelija suuntaa opintojaan espanjan- ja/tai portugalinkieliseen maailmaan. Hilu-opintopolku tuo opiskelijalle mahdollisuuden kehittää tämän kohdealueen erityisosaamista ja asiantuntijuutta työelämää silmälläpitäen. Opinto-ja on mahdollista valita myös yhteistyökorkeakoulujen tarjonnasta.

00193 Introduction to Studies in the Baltic Sea Region, 3 op

Opiskelija osaa:

- sketch the political, economic, social and ecological special features of the Baltic Sea region
- analyze the Baltic Sea region as an operating environment in relation to own field of study
- integrate the competence concerning the Baltic Sea region as a part of own professional growth

Opintojakson sisältö:

- students' experiences of the Hilu path
- typical operational characters of the region's cultures
- description and analysis of selected companies/organisation/associations operating in Spain, Portugal or Latin America

00331 Innoplaza, yrittäjyyden opintojakso, 15 op

Opiskelija osaa:

- arvioida ominaisuuksiaan ja edellytyksiään yrittäjäksi ryhtymiseksi
- toimia monitaustaisen opiskelijatiimin jäsenenä
- kehittää liikeideoita
- arvioida liiketoimintamahdollisuuksia
- tutkia ja analysoida markkinoita ja asiakaskohderyhmiä
- laatia liikeideaan sopivan liiketoimintamallin ja ansaintalogiikan
- laatia liikeidean pohjalta realistisen liiketoimintasuunnitelman laskelmineen
- esitellä tiivistetysti liiketoimintasuunnitelmansa muille

Opintojakson sisältö:

- innovaatioprosessi ja -järjestelmät
- yrityksen sisäinen ja ulkoinen analyysi sekä positiointi markkinoilla
- liikeidea, liiketoimintamalli ja liiketoimintasuunnitelma
- asiakaslähtöisyys, kilpailukyky, myynti ja markkinointi
- yrityksen talouden ja rahoituksen suunnittelu
- yritystoimintaa ohjaavat normit

Opintojakson kuvaus:

Opintojaksolla opiskelijalle kehittyy taito aloittavan yrityksen liiketoimintasuunnitelman laatimiseen innovatiivisen liikeidean pohjalta. Eri ammattikorkeakoulujen ja eri alojen opiskelijat työskentelevät tiimeissä sovittuina ajankohtina usean kuukauden ajan ja tuottavat yhdessä liiketoimintasuunnitelmia. Opintojakso koostuu kolmesta moduulista. Liiketoimintasuunnitelman tekoa tukee opiskelijan mahdollisuus suorittaa suunnitelman tekoa edistäviä opintoja myös muissa mukana olevissa ammattikorkeakouluissa. Kukin ammattikorkeakoulu myöntää opiskelijalleen suoritetusta kokonaisuudesta 15 op. Opintojakson vastuunopettajina toimivat Jussi Järvi ja Teppo Leppälahti

00387 Go abroad, 3 op**Opiskelija osaa:**

- toimia menestyksekkäästi vieraan maan opiskelu- ja työympäristössä

Opintojakson sisältö:

- kulttuurien kohtaamisen prosessi
- kohdemaata ja kohteena oleva korkeakoulu, yritys tai organisaatio
- suomalainen kulttuuri ja koulutusjärjestelmä
- vaihtoon liittyvät käytännön järjestelyt

Opintojakson kuvaus:

Saadakseen EU:n myöntämän Erasmus-apurahan tai Laurea-ammattikorkeakoulun muista varoista myöntämän apurahan, kv-vaihtoon tai -työharjoitteluun lähtevältä opiskelijalta edellytetään pääsääntöisesti, että hän suorittaa kv-opintoihin valmentavat opinnot.

Opintojaksoon sisältyy lähiopintoja, verkko-opintoja ja oppimistehtäviä jotka vaihtelevat yksiköittäin/alueittain.

Edeltävät opinnot:

Opiskelijoille, jotka on valittu kansainväliseen opiskelijavaihtoon tai harjoitteluun.

00388 Suomen kielen ja viestinnän valmentavat opinnot, 3 op**Opiskelija osaa:**

- toimia tarkoituksenmukaisesti opiskeluajan tekstitapahtumissa
- hyödyntää kielenhuollon ja kielitiedon apuvälineitä
- ottaa vastuun tiimitöiden viestintätehtävistä

Opintojakson sisältö:

- henkilökohtainen viestijäprofiili
- kielitiedon ja kielenhuollon apuvälineet

- erityyppisten tekstien ja puheiden laadinnan ohjeistukset

Opintojakson kuvaus:

Opiskelija tulee tietoiseksi omista vahvuuksistaan viestijänä. Opiskelijan osaaminen ilmenee taitona ja halukkuutena kantaa vastuuta erilaisten tiimitöiden suullisesta ja kirjallisesta viestinnästä. Opiskelija lähestyy kielitietoa ja kielenhuoltoa aikuisen viestijän näkökulmasta ja harjaantuu käyttämään kielenhuollon apuvälineitä asiatekstin rakentamisessa.

00392 Työskentely ja kehittäminen asiantuntijayhteisössä, 3 op**Opintojakson kuvaus:**

Työskentely ja kehittämien asiantuntijayhteisössä toteutetaan autenttisessa kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa. Opiskelijat osaavat jäsentää toiminnassa kehittämisen ja laadun ydinilmiöitä. Opiskelijat osaavat hakea järjestelmällisesti ratkaisuja asiantuntijaorganisaatiossa kehittämiskohteena oleviin toimintoihin ja ongelmiin.

Opiskelijat omaksuvat kehittämistyön periaatteet ja muodostavat kehittämistiimin. Kehittämistiimin opiskelijat osallistuvat lukuvuoden ajan johonkin Laurean kehittämistyöryhmään tai hankkeeseen.

Opiskelija saa kokemuksen tasavertaisena asiantuntijana toimimisesta. Hän saa valmiuksia kehittää omaa vaikuttamistaan, arvioida omaa toimintaansa vaikuttajana monipuolisessa innovaatioympäristössä ja yhteistoiminnallisena toimijana verkostoissa.

Opiskelija arvioi omaa toimintaansa käytänteiden muuttajana, kehittäjänä ja vaikuttajana.

0378 HARJOITTELU, 45 op**Kuvaus:**

....

125 VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT, 20 op**Kuvaus:**

Vapaasti valittavilla opinnoilla opiskelija syventää ja monipuolistaa eri teemoihin ja kompetensseihin soveltuvaa osaamistaan. Näiden opintojaksojen avulla opiskelijat voivat edelleen muokata opintojensa sisältöjä vastaamaan omia henkilökohtaisia intressejään ja ammatillisia tavoitteitaan.

Sisältö:

Teeman alle sijoitetaan ne opintojaksot, jotka opiskelija valitsee Laurean kieliopinnoista, Laurean yhteisistä opinnoista tai toisen koulutusohjelman opetussuunnitelmasta. Teeman alle sijoitetaan myös ne toisessa korkeakoulussa (toinen ammattikorkeakoulu, yliopisto, virtuaali-amk, ulkomainen korkeakoulu) suoritettut opinnot, joille ei löydy korvaavuutta koulutusohjelman opetussuunnitelmasta, mutta jotka opiskelija haluaa liittää tutkintoonsa.

00578 Ryhmän ohjaaminen - leiri, 2 op**Opiskelija osaa:**

- toimia ryhmän jäsenenä ja tunnistaa ryhmän vuorovaikutuksen ja kehittymisen lainalaisuuksia
- perehtyä ryhmän vuorovaikutukseen, toimia ohjausryhmän jäsenenä
- tunnistaa ja ohjata uuden ryhmän kehittymistä

Opintojakson sisältö:

- ryhmäprosessit, leiriohjelman laatiminen, toteuttaminen ja arviointi suhteessa tavoitteisiin
- oppimistehtävän suorittaminen

Opintojakson kuvaus:

Opintojakso sijoittuu ammatillisessa kasvussa ammatillisuuden keskivaiheeseen, jossa oppijan osallistumisen kokemus jäsentyy ohjaamisen valmiuksiksi. Tehtävänä on leirin suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi suhteutettuna

aloittavan opiskelijaryhmän tarpeisiin